

Výroční zpráva o činnosti
Nadace „Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových“ za rok 2023

Obsah:

ÚVOD

1. PŘEHLED O MAJETKU NADÁNÍ A JEHO ZÁVAZCÍCH

- a) Přehled majetku Nadání
- b) Závazky Nadání

2. PŘEHLED O POUŽITÍ MAJETKU NADÁNÍ

- a) Nadační činnost
- b) Náklady na provoz Nadání

3. PŘEHLED O DARECH PŘIJATÝCH NADÁNÍM

4. PŘEHLED O OSOBÁCH, JIMŽ BYLY POSKYTNUTY NADAČNÍ PŘÍSPĚVKY K ÚČELU, PRO KTERÝ BYLA NADACE ZŘÍZENA, V HODNOTĚ VYŠŠÍ NEŽ 10 000,- Kč

5. ZHODNOCENÍ ZÁKLADNÍCH ÚDAJŮ Z ÚČETNÍ ZÁVĚRKY A ZÁVAŽNÉ INFORMACE ZE ZPRÁVY AUDITORA

6. ÚDAJE DLE § 21 ZÁKONA č. 563/1991 Sb., O ÚČETNICTVÍ, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

PŘÍLOHY:

- Zpráva nezávislého auditora
- Účetní výkaz „Rozvaha“
- Účetní výkaz „Výkaz zisků a ztrát“
- Příloha k účetní závěrce

Výroční zpráva obsahuje 34 stran a byla schválena správní radou dne 22. dubna 2024

prof. JUDr. Václav Pavlíček, CSc., v.r.
předseda správní rady a prezidia

Úvod

Architekt, stavitel, mecenáš a český vlastenec Josef Hlávka (1831–1908) založil **Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových** svou poslední vůlí dne 25. ledna 1904. V ní stanovil Nadání: *„Za universálního dědice veškerého svého jmění movitého i nemovitého jakéhokoliv druhu, tak jak toto jmění projednáním pozůstalosti zjištěno bude, ustanovuji právnickou osobu, která pro všechny časy nésti má jméno Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových...“*. Svou poslední vůlí navázal a fakticky i završil své četné předchozí mecenášské a nadační aktivity, které činil vždy jen ve prospěch rozvoje vědy, umění, kultury a vzdělanosti českého národa. Posláním Nadání proto bylo, je a bude podporovat *„veškerou vědeckou, literární a uměleckou činnost národa Českého a učinit výsledky této činnosti jakož i výsledky veškeré vědecké činnosti světové kulturnímu životu národnímu tak přístupnými, aby mohl z nich ve všech směrech výkonné své činnosti přímo těžiti“*. Dalším cílem Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových bylo, je a bude podporovat *„snaživé a způsobilé studenty českých vysokých škol pražských tím způsobem, aby poskytnutím částečného neb (bude-li možno) úplného zaopatření se jim umožnilo, by se mohli plnou svou silou věnovati výhradně jen úplnému svému vzdělání, na kterém se, jak jich vlastní tak i budoucnost celého národa zakládá“*.

V souladu se zákonem č. 227/97 ze dne 3. září 1997 působí Josefem Hlávkou založená nadace pod názvem **Nadace „Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových“** (dále jen „Nadání“).

Od roku 1904 až do počátku padesátých let dvacátého století realizovalo Nadání poslání, které mu donátor určil především podporou **„České Akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění“** (po roce 1918 **„České akademie věd a umění“**) a **„Studentských kolejí českých vysokých škol Pražských“** tedy institucí, které Josef Hlávka za svého života založil a dal každé vlastní statut, aby plnily jím určené poslání. Každá z těchto institucí měla k Nadání odlišný a v poslední vůli definovaný vztah. Podpora třetí instituce - **„Národohospodářského ústavu“** - byla upravena v nadační listině v duchu Hlávkovy přání až po jeho smrti. Poslední vůle obsahovala také ustanovení o legátech nadačních, obsahujících podporu dalších nadačních aktivit.

Po sepsání své poslední vůle předložil Josef Hlávka nadační správě návrh smlouvy, která zabezpečovala uskutečnění jeho dalších nadačních záměrů. Odkaz Josefa Hlávky a jeho naplnění jistil i promyšlený Hlávkův **Statut Nadání**, který jako připojená součást poslední vůle obsahoval též možná řešení, pokud by existence jeho nadace byla ohrožena. Bylo v něm určeno, že jmění *„nadání má po všechny časy zůstat jako výhradní a nerozdělený soukromý majetek, který vyjma dále ustanovených případů nesmí býti ani jemu ani jeho úkolům nikdy a za žádných podmínek ani odcizen ani odprodán a z té příčiny také ani nikdy zadlužen“*.

Podle Hlávkovy statutu řídila jeho nadaci Správa Nadání. V ní působili tři doživotní členové a šest dalších členů, kteří byli voleni (statutem určeným způsobem) na dobu šesti let. Doživotní členové nastoupili do funkcí uprázdněných třemi vykonavateli závěti. Byli voleni kooptací na zvláštní schůzi Správy Nadání za podmínky, že je přítomno alespoň šest jejích členů včetně předsedy, a to dvoutřetinovou většinou. Po ukončení volebního období mohli být členové voleni i na další šestileté období. Vedle kurátora, který byl předsedou Nadání, obsahoval Statut také ustanovení o protektoru Nadání.

Rozlišení doživotních a volených členů bylo vedeno snahou zajistit stabilitu a kontinuitu nadace. Mělo též usnadnit realizaci potřebných změn při řízení Nadání, bude-li toho třeba. Ustanovení o protektorovi mělo naproti tomu zabezpečit ochranu Nadání ze strany

nejvyšších orgánů českých zemí. Do života uváděl záměry Josefa Hlávky jeho nástupce ve funkci, dlouholetý Hlávkův spolupracovník, prof. JUDr. Antonín rytíř Randa. Nadační listina obsahovala všechna rozhodující ustanovení poslední vůle Josefa Hlávky z 25. ledna 1904 a k ní připojeného Statutu Nadání. Byl do ní zařazen také obsah návrhu smlouvy mezi Josefem Hlávkou a finanční prokuraturoou z 6. února 1906 ohledně Národohospodářského ústavu. Nadační listina konstatovala, že celkový majetek Nadání spočívá v nemovitostech, zejména ve velkostatku a zámku v Lužanech, v obytných domech v Praze a ve Vídni, v cenných papírech a v dalším majetku zjištěném v pozůstalostním řízení. Činil po vyčíslení 5 279 726 korun a 32 haléřů a byl odevzdán nabyvateli odevzdací listinou z 29. prosince 1909.

V nadační listině byla také připomenuta vůle zůstavitele vyjádřená ve Statutu: „*Nadačním úřadům státním přísluší dle stávajících zákonů toliko právo dozoru nad náležitým splněním všech úkolů nadačních, nepřísluší jim však právo do správy tohoto „Nadání“ zasahovati, neb nějakou ingerenci v tom směru si osvojovati, kteráž jedině stanovené, nadační správě přináleží.*“

V Nadační listině nalezneme také slib a závazek členů tehdejší nadační správy, který učinili i jménem svých nástupců, že se *budou ze všech sil starati o stálé udržování nadace v platnosti a o jistotu nadačního jmění* a dále závazek, že budou dbát, *aby se ustanovení této nadační listiny a dalších písemností uplatněných v pozůstalostním řízení plnily*. Dne 29. října 1911 potvrdila Zemská správa politická v Praze „Nadační listinu a Statut Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových“. Takto rozsáhlý a jednotlivcem finančně zabezpečený projekt podpory vědy, národní kultury, umění a vzdělanosti byl svým pojetím, promyšleností i ekonomickým jištěním naprosto unikátní. I v dnešní době je jedinečný a obdivuhodný.

Činnost Nadání byla po celou dobu své existence a právní kontinuity úzce spojena s osudy české společnosti v kontextu evropských dějin. Aktuální společenské změny nutně ovlivňovaly zaměření aktivit Nadání. Po vzniku Československé republiky v roce 1918 se podařilo navázat na koncepci i reálnou činnost Nadání, jak je stanovil Josef Hlávka ve své poslední vůli a jak byly obsaženy v nadační listině. Finanční a ekonomický otřes spojený s průběhem 1. světové války však částečně znehodnotil majetkovou podstatu Nadání, zejména pokud šlo o cenné papíry. Přesto činnost Nadání, která byla realizovaná v letech 1904–1939, je pro rozvoj české společnosti, její vědy, kultury, umění, a především vzdělanosti velkým přínosem. Především podpora tří a půl tisíce nemajetných studentů ubytovaných zdarma v Hlávkově koleji znamenala otevření cesty pro uplatnění nadaných a vysokoškolsky vzdělaných mladých lidí ve společnosti. Vznik československé státnosti vytvořil nové podmínky pro naplňování Hlávkovy odkazu. Československý stát finančně podporoval činnost České akademie věd a umění (ČAVU), stejně tak i provoz Hlávkovy koleje a tím se na realizaci Hlávkovy odkazu podílel.

Existence Hlávkovy Nadání byla podstatným způsobem poprvé ohrožena v letech 1939–1945 v době okupace českých zemí nacistickým Německem. V souvislosti s uzavřením českých vysokých škol, omezením vědecké a umělecké činnosti v českých zemích a zásahem proti nadacím bylo postiženo i Nadání. Administrátor Nadání Václav Skála zahynul v koncentračním táboře a na majetek Nadání v Lužanech byla německými úřady uvalena nucená správa. Po válce byly – podle ústavního dekretu prezidenta republiky o obnovení právního pořádku – právní úkony z období okupace prohlášeny nulitními a Nadání mohlo plně obnovit svou činnost. Odstranit bylo třeba zejména škody v lužanském zámku a jeho areálu.

Po roce 1948 se podařilo i v tehdejší politické atmosféře zachovat právní a personální kontinuitu Nadání, v orgánech Nadání nedošlo k podstatným personálním změnám. V Lužanech, na Přešticku a plzeňském regionu se Nadání zaměřilo na činnost v oblasti kulturní a vzdělávací. V roce 1951 v rámci lužanských oslav 110. výročí narození Antonína Dvořáka a 60. výročí založení České akademie věd a umění Josefem Hlávkou byla u hlavního vchodu zámecké kaple odhalena pamětní deska českému hudebnímu skladateli Antonínu Dvořákovi. Koncertní činnost byla zaměřena na díla českých hudebních autorů, především Antonína Dvořáka a též Josefa Bohuslava Foerster, který byl v letech 1931–1939 předsedou ČAVU a Nadání. V zámku bylo otevřeno muzeum, výstavy i přednášky byly věnovány životu a dílu Josefa Hlávky a jeho přátel, např. Jaroslava Vrchlického, Josefa Václava Sládka, Julia Zeyera, Antonína Dvořáka a dalším. V prostorách zámku a zámeckého areálu se uskutečňovaly také různé akce, především koncerty, jejichž program připomínal Hlávkovu dobu. V zahradě zámku byla zřízena přírodovědecká stanice. Tyto aktivity měly rovněž sloužit jako argument pro uchování existence Nadání.

V padesátých letech 20. století byla totiž existence Nadání opět vážně ohrožena. Rozhodnutím vlády byly zrušeny všechny české nadace. Výjimkou bylo jen Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových. Zaslouhou tehdejšího funkcionáře Nadání prof. dr. Bohumila Němce, který působil v orgánech Nadání již od roku 1912, i některých bývalých studentů Hlávkovy koleje se podařilo Nadání před zrušením uchránit. Všechny instituce, které Josef Hlávka založil a rozhodl se je v zájmu českého národa podporovat právě založením Nadání, byly však zestátněny, zrušeny nebo se jinak zásadně změnilo jejich právní a společenské postavení.

V roce 1952 byla podle sovětského vzoru vytvořena Československá akademie věd (ČSAV). Tím zanikla Česká akademie věd a umění, o jejíž založení se Josef Hlávka zasloužil. Došlo též k personálnímu oddělení orgánů Nadání od orgánů nové státní instituce – Československé akademie věd. Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových zůstalo soukromou právní osobou. Plné personální oddělení Nadání od orgánů ČSAV však zaručilo zachování i právní kontinuitu Nadání a přispělo k zachování alespoň části jeho původního, zejména nemovitého majetku.

Někteří ekonomičtí odborníci, kteří v té době působili v Národohospodářském ústavu, byli v několika procesech odsouzeni za velezradu (např. dr. Jaroslav Nebesář, dr. Jaroslav Krejčí a další) a ústav přestal existovat. Hlávková kolej, dříve patřící spolku „Studentské koleje českých vysokých škol“, byla převedena do vlastnictví československého státu. Reprezentace tohoto spolku, ve kterém byli účastni i profesori vysokých škol, rovněž zanikla.

Do čela Nadání byl ve svých 79 letech postaven prof. Dr. Bohumil Němec, DrSc. On a jeho spolupracovníci, kteří, ač byli ve světě uznávanými vědci, nebyli zpočátku z politických důvodů jmenováni členy nově vzniklé ČSAV. Profesor Němec pokračoval v udržování činnosti Nadání i přes výrazně zmenšenou podstatu nadačního jmění a za situace, kdy zanikly organizace, které se na tvorbě jejich orgánů měly podílet. Správa Nadání pod vedením prof. Němce v nových podmínkách jistila samostatnou existenci Nadání a snažila se uchovat Hlávkův odkaz a cíle činnosti jeho nadace. Vedení Nadání převzalo také všechna práva a povinnosti, které byly do té doby v Lužanech i v Praze personálně spojené s vedením předchozí České akademie věd a umění. Pod vedením prof. Dr. Bohumila Němce tak byl po padesáti letech vydán nový statut Nadání, neboť nastaly nové poměry, k nimž bylo třeba v zájmu uchování Nadání a jeho cílů přihlídnout a nastalé změny stvrdit.

V § 4 statutu z roku 1954, vypracovaného pod vedením prof. Dr. Bohumila Němce, se uvádí: „Aby jmění Nadání, jeho úkoly a jeho práva, pokud jen to je lidsky možné, pro všechny

časy neporušeně byly zachovány, ustavuje se k ochraně a správě nadačního majetku zvláštní sbor pod jménem Nadační správa Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových se sídlem v Praze. Nadační správa vede zcela samostatně správu nadačního jmění a bdí nad tím, aby úkoly, pro které Nadání bylo zřízeno, jak jsou uvedeny v § 1 tohoto statutu, byly řádně plněny. Ve svém úsilí nebude podléhati nikomu, jsouc zcela samostatnou, toliko právo dozoru nad plněním úkolů nadačních přísluší orgánům státní správy, k tomu všeobecně určeným. Podle potřeby může být i nadační správa přemístěna do Lužan. Vodítkem k dosažení nejvyšších cílů vzdělanosti a hospodářské zdatnosti českého lidu, jemuž toto Nadání má sloužiti, budiž nadační správě oddané vlastenectví, moudrost a láska k českému lidu, ty jí zajistí vždy a za všech poměrů ukážou pravou cestu, jak má spravovati a chrániti jí svěřené Nadání i jeho majetek a jak má plniti jeho úkoly, jakož i ochraňovati ode vši pohromy jeho práva i majetek a bdíti, aby výsledky její činnosti byly co nejlepší.“ Prof. Dr. Bohumilu Němcovi a jeho spolupracovníkům se podařilo i v obtížných podmínkách zabezpečit existenci a značnou míru samostatnosti Nadání.

Nový statut měnil i způsob vytváření orgánů Nadání s ohledem na změny v úkolech a institucích obmyšlených Hlávkou. Zachováno však zůstalo rozlišení na členy správy doživotně ustanovené a dočasně volené. Členové správy Nadání byli voleni „z kruhů vědeckých, literárních, uměleckých a ekonomických“. Činnost Nadání se soustředila na pořádání kulturních a uměleckých akcí, rozvoj a propagaci národní kultury, zejména v západočeské oblasti. Obecné politické poměry ani finanční podmínky neumožňovaly Nadání jinou činnost. Naděje ve Statutu vyjádřená, aby se v rámci Nadání uchránily i jiné nadační a nestátní aktivity, se nenaplnila. Nepodařilo se ani ochránit samotné Nadání od majetkových a jiných ztrát. Majetková podstata Nadání byla v letech 1948–1962 zásahy státních orgánů neustále zmenšována. Budovy, zemědělská půda, lesy a rybníky Hlávkova velkostatku v lužanském katastru byly převedeny na stát a jiné organizace nebo jednotlivce. Nadání existovalo formálně jako tzv. „jiná než socialistická organizace“ s vlastivědným posláním a zbytkem původního majetku, který tvořily nadační domy v Praze, zámek s parkem a zahradou v Lužanech.

V roce 1966 ve věku 93 let zemřel významný vědec a předseda správy Nadání akademik prof. Dr. Bohumil Němec, DrSc. Nadání tak přišlo o svého dlouholetého představitele, strážce kontinuity při naplňování Hlávkova odkazu i inspirátora nadačních aktivit, které hrály nemalou roli zejména v kulturním rozvoji přeštického regionu. Především z jeho iniciativy se v Hlávkově rodném kraji pořádaly koncerty, výstavy i přednášky, zorganizovány byly oslavy A. Dvořáka a J. B. Foerster a dalších umělců. V době jeho působení byla věnována velká péče také ochraně zámeckého parku, byl kladen důraz na botanické aspekty bohatství Hlávkova ideového dědictví. V té době i v následujícím období se potvrdilo, jak velkou roli mají osobnosti, které Hlávkův odkaz uchovávají a v měnících se a často obtížných podmínkách mají zájem i odvahu jej chránit.

Po roce 1968 byla existence Nadání znovu zpochybněna, ohrožení se však podařilo překonat. V roce 1969 vydala kulturní správa Národního výboru hlavního města Prahy nový Statut Nadání, jímž potvrdila jeho kulturní poslání, strukturu a kontinuitu, ale dále omezila jeho samostatnost.

K poslednímu pokusu o zrušení Nadání došlo v roce 1987. Finanční situace Nadání jako nesocialistické organizace byla již po delší dobu velmi neutěšená. Jediný příjem Nadání, nájemné z bytových a nebytových prostor pražských nadačních domů, nepostačoval na nutnou údržbu těchto domů v Praze ani na základní péči o zámek v Lužanech a jeho areál. Proto se tehdejší správa Nadání rozhodla na schůzi dne 26. 3. 1987 ukončit k 31. 12. 1987 činnost Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových a „podle § 16 a 17 statutu, a ve smyslu §

29–31 vyhlášky č. 90/1984 Sb., o správě národního majetku navazující na ustanovení § 3 a § 15 statutu – veškerý movitý a nemovitý majetek vč. mobiliáře bezplatně předat podle § 4 vyhlášky č. 90/1984 Sb. do státního socialistického vlastnictví darovací smlouvou příslušnému okresnímu /obvodnímu/ národnímu výboru do prozatímní správy.“ O tomto rozhodnutí, které vyvolalo mezi kulturními a vědeckými osobnostmi v Praze, plzeňském regionu i jinde odpor, informovala správa Nadání dohlédací orgán, kulturní odbor Národního výboru hlavního města Prahy. Více než rok probíhala složitá jednání, než byl nalezen způsob, jak Nadání před zrušením uchránit. České vysoké učení technické v Praze (ČVUT), které spravovalo Hlávkovu kolej, projevilo zájem o zachování nadace a podalo návrh na ustavení nových orgánů Nadání ze svých vědeckých a odborných pracovníků. Vedoucí kulturního odboru Národního výboru hlavního města Prahy jmenoval dne 13. 6. 1988 jako „*dohlédací orgán Nadání ve smyslu § 16 Statutu*“ prozatímně nové členy prezidia a správy. Řádná volba členů prezidia a správy Nadání se konala dne 15. 9. 1988. Předsedou i dalšími členy Nadání byli zvoleni představitelé ČVUT v čele s rektorem prof. Ing. Jiřím Klímou, DrSc. Nová správa Nadání se zavázala pečovat o odkaz a památku architekta Josefa Hlávky včetně údržby, ochrany a zvelebování stávajícího movitého a nemovitého majetku Nadání.

Do vedení Nadání byl tehdy zvolen i doc. PhDr. Jaroslav Nedvěd, CSc, kvestor ČVUT. Bylo pak především jeho zásluhou, že se po roce 1989 nejstarší česká nadace mohla vrátit ke svému nejvýznamnějšímu poslání – podporovat vysokoškolské studenty, mladé nadějně vědecké pracovníky a talentované umělce. Pod jeho vedením se Nadání stalo silným ekonomickým subjektem, čímž byly zlepšeny podmínky pro jeho významnou kulturní a společenskou činnost i do budoucna.

Zásadní společenské změny, které nastaly po listopadu roku 1989, vytvořily pro činnost Nadání zcela nové podmínky. Právní úprava pro existenci a činnost nadací fakticky neexistovala. Nadání bylo jedinou nadací, která v tehdejší Československu existovala. Vstoupila tak do zcela nových společenských poměrů. Státní orgány teprve postupně vytvářely podmínky pro činnost nadací a jejich rozvoj a evidenci. Tehdejší správa Nadání se rozhodla získat finanční prostředky pro obnovenou nadační činnost podnikatelskými aktivitami. Jak se však ukázalo, podnikatelská rizika mohla ohrozit původní smysl i existenci Nadání. Vedení Nadání se proto v roce 1993 rozhodlo vrátit k původnímu poslání Nadání. Přistoupilo i k personální obměně členů orgánů Nadání, aby jejich složení lépe odpovídalo duchu Hlávkova odkazu a platnému statutu. Ten reagoval na novou právní úpravu i dosavadní zkušenosti, zejména se však inspiroval předchozími statuty z doby Josefa Hlávky a prof. Bohumila Němce. V tomto duchu pak mohla být obnovena nadační činnost, činnost Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky a podpora studentů Hlávkovy koleje.

Dalšími členy správy Nadání byli postupně, po konzultacích s vedením AV ČR, největších pražských vysokých škol a s představiteli Magistrátu hl. města Prahy zvoleni představitelé pražských vysokých škol a Akademie věd ČR. Obměněn byl i kontrolní orgán Nadání. Došlo také ke změně osoby administrátora Nadání. V roce 1992 byl do správy zvolen prof. JUDr. Václav Pavlíček, CSc., v roce 1993 prof. RNDr. Přemysl Beran, DrSc., prof. Jaroslav Vostrý, doc. MUDr. Pavel Kalvach, CSc. a doc. Ing. Lubomír Ohera, CSc. Volba prof. PhDr. Františka Šmahela, DrSc. v roce 1994 a Ing. arch. Jiřího Vovse v roce 1995 výměnu volených členů správy tehdy uzavřela. Měnilo se i složení doživotních členů správy Nadání. Po rezignaci prof. Klímy se stal předsedou Nadání doc. Nedvěd a prezidium bylo doplněno o prof. Pechara. V roce 1993 odešel z prezidia Nadání prof. Ing. Lubomír Kalivoda, DrSc. a na jeho místo zvolila správa prof. JUDr. Václava Pavlíčka, CSc. Prezidium Nadání pracovalo ve složení: předseda doc. PhDr. Jaroslav Nedvěd, CSc., místopředseda prof. JUDr. Václav Pavlíček, CSc. a člen prof. Ing. arch. Josef Pechar, DrSc. Byl aktivován kontrolní orgán Nadání. V roce 1994

byl Ing. Oldřich Spanilý zvolen předsedou kontrolní komise a jejími členy prof. Ing. Břetislav Benda, DrSc. a RNDr. Vladimír Petrus, CSc.

V souladu se zákonem č. 227/1997 Sb. ze dne 3. září 1997 byla Nadace „Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových“ dne 11. září 1998 zapsána do rejstříku nadací v oddílu N, vložce číslo 28/1 u Krajského obchodního soudu v Praze. Nový statut Nadání reagoval na požadavky obsažené v nově přijatém zákoně o nadacích a na nové společenské poměry tak, aby mohly být podporovány co nejlépe zájmy českého národa v duchu přání Josefa Hlávkovy, nadační listiny a dosavadních tradic Nadání.

Po úmrtí doc. PhDr. Jaroslava Nedvěda, CSc. v roce 2000 byl zvolen předsedou správní rady Nadání prof. Václav Pavlíček, místopředsedou prof. Jaroslav Vostrý a správní rada byla doplněna o prof. Ing. Milana Sojku, CSc.

V roce 2005 skončilo druhé šestileté volební období členům správní rady Nadání prof. RNDr. Přemyslu Beranovi a koncem roku doc. Ing. Lubomíru Oherovi, CSc. Do správní rady byli zvoleni doc. JUDr. Marie Karfíková, CSc. a prof. Ing. Jiří Witzany, DrSc., dříve rektor ČVUT.

V roce 2006 skončilo druhé šestileté volební období v dozorčí radě Nadání RNDr. Vladimíru Petrusovi, CSc. a Ing. Oldřichu Spanilému. Do dozorčí rady byli zvoleni jako členové prof. MUDr. Josef Syka, DrSc. a doc. Ing. Zdeněk Vospěl, CSc. Předsedou dozorčí rady byl zvolen prof. Ing. Břetislav Benda, DrSc.

V roce 2009 zemřel prof. Ing. Milan Sojka, CSc. Do správní rady Nadání byl zvolen prof. RNDr. Jan A. Víšek, CSc., dříve děkan Fakulty sociálních věd UK. Správní rada při obměně orgánů Nadání nadále využívá podnětů představitelů vysokých škol a Akademie věd ČR.

Dne 4. srpna 2015 zemřel prof. Ing. Břetislav Benda, DrSc., který v Nadání působil od roku 1988, naposledy jako předseda dozorčí rady. Do dozorčí rady a jako její předseda byl dne 31. srpna 2015 zvolen prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc., emeritní rektor Univerzity Karlovy.

Dne 20. června 2016 vzala správní rada Nadání na vědomí dopis prof. Jaroslava Vostrého, místopředsedy a člena správní rady Nadání ze dne 6. června 2016, ve kterém rezignoval na členství v prezídiu a správní radě. Správní rada jeho rezignaci přijala. Na základě návrhu prezídia Nadání ze dne 9. června 2016 zvolila pak správní rada svým členem prof. Ing. Milana Žáka, CSc. a do funkce místopředsedkyně Nadání zvolila prof. JUDr. Marii Karfíkovou, CSc.

Dne 3. září 2018 skončilo šestileté volební období členu dozorčí rady prof. MUDr. Josefu Sykovi, DrSc. Na základě doporučení předsedkyně AV ČR byl dne 22. října 2018 členem dozorčí rady zvolen JUDr. Jan Bárta.

Dne 19. června 2023 bylo na schůzi správní rady rozhodnuto dle § 7, odst. 3, písm. f) Statutu Nadání uvolnit prof. Ing. arch. Josefa Pechara, DrSc. z funkce člena správní rady a člena prezídia Nadání. Profesor Pechar se po dobu více než tří let nemohl ze zdravotních důvodů účastnit schůzí správní rady Nadání ani schůzí prezídia Nadání. S platností od 19. června 2023 došlo v nadačním rejstříku k výmazu a zániku členství prof. Pechara v orgánech Nadání.

Dne 11. srpna 2023 jednalo prezídium Nadání a rozhodlo navrhnout správní radě, aby na uvolněnou funkci člena správní rady Nadání a člena prezídia Nadání byl nominován prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc., člen a předseda dozorčí rady Nadání. Nominace byla s prof. Wilhelmem projednána a ten s ní vyslovil souhlas. Dne 14. srpna 2023 zaslal prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc. k rukám předsedy Nadání dopis, ve kterém rezignoval na funkci člena a předsedy dozorčí rady Nadání. Dne 28. srpna 2023 zvolila na návrh prezídia správní rada prof. Ing. Ivana

Wilhelma, CSc., emeritního rektora Univerzity Karlovy, členem správní rady a členem prezidia Nadání.

Dne 11. srpna 2023 rozhodlo na své schůzi prezídium Nadání navrhnout správní radě, aby na uvolněnou funkci člena a předsedy dozorčí rady Nadání byla nominována ekonomka prof. Ing. Ivana Boháčková, CSc. Na doporučení rektora České zemědělské univerzity byla prof. Boháčková v roce 2015 zvolena členkou rady NÚJH. V této funkci se osvědčila. Splňuje předpoklady působení v dozorčí radě také proto, že k jejímu odbornému zaměření patří ekonomické analýzy podnikatelských i nepodnikatelských subjektů a analýza základních ekonomických výkazů atd. Na své schůzi dne 28. srpna 2023 zvolila správní rada jednomyslně prof. Boháčkovou členkou a předsedkyní dozorčí rady Nadání.

V roce 2003 a 2004 se stalo Nadání v II. a III. etapě příjemcem finančních prostředků z NIF. Částka přidělená Nadání v I. etapě nemohla být přijata, neboť její podmínky neodpovídaly podmínkám určených zakladatelem Nadání ani požadavkům zákona o nadacích a mohly ohrozit její majetkovou podstatu a samostatnou existenci. Celková částka získaná z NIF byla připsána do nadačního jmění a statut Nadání byl v tomto smyslu doplněn. V roce 2014 byla z rozhodnutí státních orgánů ukončena Smlouva o převodu finančních prostředků z NIF, uzavřená mezi Nadáním a Fondem národního majetku, jehož právním nástupcem se stalo Ministerstvo financí ČR. Tím se finanční prostředky původně získané z NIF staly součástí nadačního kapitálu v majetku Nadání. V souladu s tím byl změněn i statut Nadání.

Na své schůzi dne 22. února 2016 projednala správní rada na základě předloženého expertního posudku a dle § 319, 364, 365, 367 a 372 nového občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.) případné změny nadační listiny Nadace „Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových“ a jejího statutu. Bylo konstatováno, že „...není dána potřeba změny zakladatelské listiny ani statutu Nadace. Ustanovení zakladatelské listiny i statutu Nadace je pokud jde o kreaci správní rady a dozorčí rady, stanovení délky funkčního období jejich členů i o aktivní legitimaci k volbě a odvolání členů uvedených orgánů Nadace z pohledu nového občanského zákoníku akceptovatelné“.

V současné době plní Nadace „Nadání Josefa, Marie, a Zdeňky Hlávkových“ poslání, které jí její zakladatel Josef Hlávka ve své poslední vůli z roku 1904 uložil. Současný statut z roku 1998, kterým se Nadání řídí, je v souladu s nadační listinou z roku 1911 i s ustanoveními platného občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.)

Nadace „Nadání Josefa, Marie, a Zdeňky Hlávkových“ je samostatným ekonomickým subjektem, veškerou nadační činnost hradí z vlastních finančních prostředků, jejichž zdrojem je především pronájem jejího nemovitého majetku. Nadání cíleně nevyhledává sponzory, kteří by se na financování nadační činnosti podíleli. Přesto je nadace občas oslovena a jsou jí nabídnuty účelově vázané finanční dary, které směřují k podpoře nadačních aktivit.

Řídící a kontrolní orgány Nadání k 31. 12. 2023

Správní rada

Členové prezidia

předseda

prof. JUDr. Václav Pavlíček, CSc., Dr. h. c.

právník

místopředseda

prof. JUDr. Marie Karfíková, CSc.

právníčka

člen prezidia

prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc., Dr. h. c.
jaderný fyzik

Členové správní rady

prof. MUDr. Pavel Kalvach, CSc.

neurolog

prof. PhDr. František Šmahel, DrSc., Dr. h. c.

historik

prof. RNDr. Jan A. Víšek, CSc.

ekonom

Ing. arch. Jiří Voves

malíř, grafik

prof. Ing. Jiří Witzany, DrSc., Dr. h. c.

stavební inženýr

prof. Ing. Milan Žák, CSc,

ekonom

Dozorčí rada

předseda

prof. Ing. Ivana Boháčková, CSc.

ekonomka

Členové dozorčí rady

JUDr. Jan Bárta

právník

doc. Ing. Zdeněk Vospěl, CSc.

matematik

administrátor

doc. PhDr. Michal Šobr, CSc.

tajemnice

PhDr. Dagmar Rýdlová, CSc.

Rada Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky

předseda

prof. JUDr. Václav Pavlíček, CSc., Dr. h. c.

místopředseda

prof. Ing. Milan Žák, CSc.

členové rady

prof. Ing. Ivana Boháčková, CSc.

doc. PhDr. Jiří Buriánek, CSc.

prof. JUDr. Jakub Handrlica, Ph.D.

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

prof. Ing. Petr Konvalinka, CSc.

doc. Ing. Karel Müller, CSc.

PhDr. Dagmar Rýdlová, CSc.

doc. PhDr. Michal Šobr, CSc.

doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc.

prof. MUDr. Josef Syka, DrSc., Dr. h. c.

prof. Ing. Karel Zeman, CSc.

1. PŘEHLED O MAJETKU NADÁNÍ A JEHO ZÁVAZCÍCH

Podstatnou část majetku Nadání tvoří nemovitý majetek na území hlavního města Prahy a v katastru obce Lužany u Přeštic. V Praze Nadání vlastní objekt na adrese Praha 1, Vodičkova č. p. 736/15 a 736/17, dále Jungmannova č. p. 736/10, 736/12 a 736/14, kde jsou k dispozici byty i nebytové prostory. Další objekt ve vlastnictví Nadání se nachází na adrese Praha 4, Hvězdova č. p. 1322/37 a jedná se převážně o bytový dům. Tyto dva objekty jsou rozhodující pro krytí finančních potřeb hospodářské i nadační činnosti Nadání.

V Lužanech u Přeštic vlastní Nadání zámek, který byl rodinným sídlem Josefa Hlávky, a přilehlá hospodářská stavení, která původně sloužila zemědělským účelům. Toto středisko je ztrátové a je financováno z pražských výnosů. Dále je v majetku Nadání rodinná hrobka Josefa Hlávky na přeštickém hřbitově.

V průběhu roku 2023 došlo v k.ú. Lužany k převodu katastrálních map do digitální podoby. Na základě rozhodnutí Státního pozemkového úřadu, Krajského pozemkového úřadu pro Plzeňský kraj, Pobočka Plzeň, č.j. SPU 057660/2023/Bečv. došlo k těmto změnám v majetku:

POZBYTÍ VLASTNICKÉH O PRÁVA		
parcelní číslo	výměr a m²	druh pozemku
1/1	30199	zahrada
1/2	9760	lesní pozemek
1/3	296	vodní plocha
1/21	190	ostatní plocha
1/22	2495	vodní plocha
3/2	141	vodní plocha
387/1	20312	lesní pozemek
387/2	281	vodní plocha
387/3	358	vodní plocha
387/4	1229	vodní plocha
387/5	254	vodní plocha
388	650	lesní pozemek
389/1	13427	lesní pozemek
389/2	777	vodní plocha
819/2	456	ostatní plocha
celkem	80825	

NABYTÍ VLASTNICKÉH O PRÁVA		
parcelní číslo	výměr a m²	druh pozemku
962	14803	lesní pozemek
963	33826	zahrada
964	7841	lesní pozemek
965	495	ostatní plocha
982	17665	lesní pozemek
1289	2596	vodní plocha
1295	2592	vodní plocha
1298	650	vodní plocha
1372	966	vodní plocha
1373	2420	vodní plocha
celkem	83854	

Rozdíl 3.029 m² byl oceněn znaleckým posudkem č. 3385-45/2023 v souladu s § 24 až § 27 Zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví. Po těchto úpravách je výčet pozemků v k.ú. Lužany následující:

Název pozemku	k.ú.	p.č.	výměra m ²
pozemek par.č. st. 1/11, zastavěná plocha 569 m ²	Lužany	1/11	569
pozemek par.č. st. 1/12, zastavěná plocha 96 m ²	Lužany	1/12	96
pozemek par.č. st. 1/15, zastavěná plocha 159 m ²	Lužany	1/15	159
pozemek par.č. st. 1/16, zastavěná plocha 163 m ²	Lužany	1/16	163
pozemek par.č. st. 1/17, zastavěná plocha 56 m ²	Lužany	1/17	56
pozemek par.č. st. 1/19, zastavěná plocha 28 m ²	Lužany	1/19	28
pozemek par.č. st. 3/9, zastavěná plocha 491 m ²	Lužany	3/9	491
pozemky - zastavěná plocha p.č. st.2/1, výměra 3490 m ²	Lužany	2/1	3490
pozemky - zastavěná plocha p.č. st.2/9, výměra 184 m ²	Lužany	2/9	184
pozemky - zastavěná plocha p.č. st.3/2, výměra 3555 m ²	Lužany	3/2	3555
pozemek - p.č.957 (odděleno od p.č.st.3/2) - 1977 m ²	Lužany	957	1977
pozemky - zastavěná plocha p.č. st.3/3, výměra 394 m ²	Lužany	3/3	394
pozemky - zastavěná plocha p.č. st.3/7, výměra 772 m ²	Lužany	3/7	772
pozemky - zastavěná plocha p.č. st.3/8, výměra 1003 m ²	Lužany	3/8	1003
zastavěná plocha p.č.st.1/1, výměra 13454 m ²	Lužany	1/1	13454
zastavěná plocha p.č.st.1/6, výměra 2865 m ²	Lužany	1/6	2865
zastavěná plocha p.č.st.92, výměra 166 m ²	Lužany	92	166
zastavěná plocha p.č.st.1/8, výměra 176 m ²	Lužany	1/8	176
zastavěná plocha p.č.st.1/10, výměra 583 m ²	Lužany	1/10	583
zastavěná plocha p.č.st.1/13, výměra 237 m ²	Lužany	1/13	237
zastavěná plocha p.č.st.1/14, výměra 818 m ²	Lužany	1/14	818
zastavěná plocha p.č.st.1/18, výměra 548 m ²	Lužany	1/18	548
zastavěná plocha p.č.st.224, výměra 72 m ²	Lužany	224	72
zastavěná plocha p.č.st.1/5, výměra 102 m ²	Lužany	1/5	102
zastavěná plocha p.č.st.5/1, výměra 1 484 m ²	Lužany	5/1	1484
zastavěná plocha p.č.st.5/3, výměra 596 m ²	Lužany	5/3	596
zastavěná plocha p.č.st. 5/4, výměra 242	Lužany	5/4	242
pozemek parc.č. 1/1 výměra 30548 m ² - p.č. 963	Lužany	963	33826
pozemek parc.č. 3/1 výměra 7233 m ²	Lužany	3/1	7233
pozemek parc.č. 4/12 výměra 328 m ²	Lužany	4/12	328
pozemek parc.č. 6/1 výměra 356 m ²	Lužany	6/1	356
pozemek parc. č. 6/2 výměra 213 m ²	Lužany	6/2	213
pozemek parc.č. 140/1 výměra 113 m ²	Lužany	140/1	113
pozemek parc.č. 430/2 výměra 904 m ²	Lužany	430/2	904
pozemek parc. č. 430/27 výměra 1096 m ²	Lužany	430/27	1096
pozemek parc.č. 879 výměra 236 m ²	Lužany	879	236
pozemek parc.č. st. 3/4 výměra 188 m ²	Lužany	3/4	188
pozemek parc.č. st. 3/5 výměra 388 m ²	Lužany	3/5	388
pozemek parc. č. 1/2 výměra 9760 m ² - p.č.964	Lužany	964	7841
pozemek parc. č. 389/1 výměra 13430 m ² - p.č.962	Lužany	962	14803

pozemek parc. č. 388 výměra 650 m2 - p.č.1298	Lužany	1298	650
pozemek parc.č.st. 3/6 výměra 348 m2	Lužany	3/6	348
pozemky parc.č.st. 3/1 výměra 902 m2	Lužany	3/1	902
zahrada (odděleno od pozemku parc.č.1/1)	Lužany	1/23	349
pozemek č.p.stav. 2/1 - výměra 3490 m2 -p.č. 389/3	Lužany	389/3	3
ostatní plocha - u rybníka, za zámeckou zdí	Lužany	819/2	0
ostatní plocha u č.p.40 - p.č.939	Lužany	939	22
pozemek č.p.stav. 90 - výměra 47 m2	Lužany	90	47
pozemek č.p.stav. 246 - výměra 129 m2	Lužany	246	129
pozemek č.p.stav. 248 - výměra 30 m2	Lužany	248	30
pozemek č.p. 1/22 - 2495 m2 - p.č.1373 + rybník	Lužany	1373	2420
pozemek č.p. 1289 - 2596 m3 – náhon	Lužany	1289	2596
pozemek parc. č. 387/1 - vodní plocha p.č.1372	Lužany	1372	966
pozemek parc. č. 387/1 - lesní pozemek p.č.982	Lužany	982	17665
pozemek parc. č. 387/1 -vodní plocha p.č.1295	Lužany	1295	2592
ostatní plocha p.č. 965 v katastru	Lužany	965	495

Ke dni 16. září 2014 byl Katastrálním úřadem pro hl. m. Prahu proveden v katastru nemovitosti vklad, kterým přešlo vlastnické právo k bytu č. 4, v domě Věkova 1248, Praha 4 - Braník z paní Jarmily Steklé na Nadaci „Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových“. V tomto bytě bydlela paní Steklá až do své smrti, v současné době je byt zrekonstruován a pronajat.

Na základě příkazu předsedy správní rady byly provedeny pravidelné fyzické inventury DHIM, DNIM a kulturního mobiliáře k 31. 12. 2023 na střediscích Praha a Lužany. Nebyly zjištěny žádné inventarizační rozdíly.

a) Přehled majetku Nadání

Účetní stav dlouhodobého majetku k 31. 12. 2023 [v tis.Kč]	418 854
Drobný dlouhodobý nehmotný majetek (018)	0
Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku (078)	0
Pozemky (031)	85 243
Umělecká díla a předměty (032)	29 985
Stavby (021)	331 128
Oprávky ke stavbám (081)	-29 450
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí (022)	4 264
Oprávky k samost. movitým věcem a souborům movitých věcí (082)	-2 361
Drobný dlouhodobý hmotný majetek (028)	808
Oprávky k drobnému dlouhodobému majetku (088)	-808
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek (042)	45

Hlavní změny ve výši dlouhodobého majetku Nadání k 31. 12. 2023:

Navýšení majetku na účtu 021 – stavby o 13 542 tis. Kč. Ke zvýšení došlo zejména zhodnocením bytových prostor budov v Praze a vypořádáním technického zhodnocení statku v Lužanech v rámci insolvenčního řízení od firmy SKDS ve výši 923 tis Kč. Dalších investovaných 44 tis. je ve fázi nedokončených rekonstrukcí na jednotlivých analytikách účtu 042.

Podstatnou část zásob materiálu, a to ve výši 443 tis. Kč, tvoří reprezentativní publikace „Hlávkovy Lužany“ a sborníky, které vydalo Nadání vlastním nákladem. Předpokládá se, že podstatná část bude postupně použita v rámci nadační činnosti. Na zásobách zůstává i dubové dřevo, které bylo vytěženo v r. 2013. V r. 2015 byla část použita na výrobu nových zámeckých oken, v roce 2022 bylo dřevo použito na generální opravu zámeckých schodů a také při opravě zámecké studny. K 31. 12. 2023 zůstalo na skladě dubové dřevo ve výši 105 tis Kč. V roce 2020 byly vyrobeny nové medaile, jejichž současná hodnota je 156 tis Kč. Položku ostatní skladové zásoby tvoří část majetku z dědictví po paní Steklé, která byla určena k dalšímu prodeji.

Stav krátkodobého finančního majetku k 31. 12. 2023 [v tis. Kč] 37 952

Na běžných účtech Nadání byl k 31. 12. 2023 zůstatek 37 563 tis. Kč. Zbývající finanční majetek je tvořen hotovostí v pokladnách v Praze a Lužanech v celkové výši 277 tis. Kč a ceninami v celkové hodnotě 112 tis. Kč.

Stav pohledávek k 31. 12. 2023 [v tis. Kč]	5 437
z toho:	
- odběratelé (311)	2 290
- poskytnuté provozní zálohy (314)	1 399
- ostatní pohledávky (315)	3 372
- opravná položka k pohledávkám (391)	-1 630
-pohledávky za zaměstnanci (335)	6
-jiné pohledávky (378)	0

Odběratelé (311): na tomto účtu jsou vedeny pohledávky z pronájmu bytových i nebytových prostor a dále rozúčtované náklady za služby, vodu, plyn, elektřinu a další, které byly přefakturovány nájemcům do konce roku 2023 a nebyly dosud uhrazeny.

Poskytnuté provozní zálohy (314): jedná se o zálohy poskytnuté dodavatelům energií, vody, služeb a zejména stavebních prací.

Ostatní pohledávky (315): pohledávky za služby spojené s nájmem. Jde o náklady nájemců za služby, vodu, plyn, elektřinu, výtah a odpad za rok 2023, které se přeúčtují na základě ročního vyúčtování služeb v květnu následujícího roku.

Opravná položka k pohledávkám (391): opravné položky vytvořené k pohledávkám, které splňovaly zákonné podmínky pro jejich vytvoření

Pohledávky za zaměstnanci (335): záloha zaměstnancům na drobná vydání

Jiné pohledávky (378): pohledávky za nepředané prostory po ukončení nájemní smlouvy

Jiná aktiva celkem [v tis. Kč]	623
z toho:	
náklady příštích období (381)	402
příjmy příštích období (385)	221

Náklady příštích období (381): jedná se o již vyfakturovaný materiál a služby na další roky, např. předplatné Codexis, roční pojištění majetku apod.

Příjmy příštích období (385): jedná se o dosud nepřipsané úroky z termínovaných vkladů

b) Cizí zdroje Nadání

Cizí zdroje k 31. 12. 2023 [v tis. Kč]	15 745
z toho:	
- dodavatelé (321)	2 600
- přijaté zálohy (324)	5 682
- zaměstnanci (331)	498
- závazky k institucím SZ a VZP (336)	274
- úvěry (953, 231)	341
- ostatní přímé daně (342)	72
- ostatní daně a poplatky (345)	-3
- dohadné účty pasivní (389)	110
- výdaje příštích období (383)	0
- ostatní závazky (379)	-1 058
- přijaté zálohy dlouhodobé (955)	6 864
- rezervy (941)	208

Dodavatelé (321): jedná se zejména o faktury za energie, plyn, vodu, úklid, ostrahu, telekomunikace, právní služby, ubytování na Hlávkově koleji, stavební práce a údržbu, které se fakticky vztahují k roku 2023, ale byly uhrazeny až v následujícím roce.

Přijaté zálohy (324): zde jsou zaúčtovány hlavně přijaté zálohy na služby, které budou vyúčtovány až během následujícího roku, platby nájmu předem, na dlouhodobých zálohách pak přijaté jistoty z nájmních smluv.

Zaměstnanci (331), závazky k institucím SZ a VZP (336), ostatní přímé daně (342): tento závazek vyplývá ze zpracování a úhrady prosincových mezd v lednu 2023.

Daň z příjmů (341): za tento rok nevznikla nadací daňová povinnost.

Ostatní závazky (379): pohledávky za nepředané prostory po ukončení nájmní smlouvy.

Dohadné účty pasivní (389): jedná se o případy, které nelze zaúčtovat jako běžné závazky, avšak věcně a časově s daným účetním obdobím souvisí náklad v předpokládané výši. Jedná se např. o nevyfakturované, ale provedené práce nebo dodávky služeb, které nebyly do konce roku vyúčtovány.

Přijaté zálohy dlouhodobé (955): přijaté kauce

2. PŘEHLED O POUŽITÍ MAJETKU NADÁNÍ

a) Nadační činnost

Stejně jako v letech předchozích plnilo Nadání v roce 2023 posláním a odkazem, které jeho zakladatel Josef Hlávky vyjádřil ve své poslední vůli z roku 1904. Správní rada Nadání

přiznávala na svých pravidelných schůzích nadační příspěvky zejména vynikajícím studentům českých veřejných vysokých škol, nadějným vědeckým pracovníkům a talentovaným mladým umělcům, kteří prokázali schopnost tvořivé činnosti. Při rozhodování o udělení nadačních příspěvků respektovala správní rada Nadání zásady, které Josef Hlávka ve své poslední vůli uvedl. Přihlížela k sociálním podmínkám žadatelů o nadační příspěvek, neposkytovala nadační příspěvky pro obchodní, politické či církevní účely nebo pro poslání s nimi související.

Činnost rady Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky (dále NÚJH) podporovala samostatnou badatelskou činnost zejména v oblasti českého národního hospodářství a jeho vývoje v kontextu širších společenských souvislostí historických, legislativních, politických, kulturních, sociologických i filozofických. Aktivity, které rada NÚJH preferovala, byly vedeny snahou respektovat přání a odkaz Josefa Hlávky, aby český národ byl schopen obstát v ekonomické soutěži evropských i světových národů.

Správní rada vyhověla v roce 2023 již tradičně těm ze žadatelů, kteří splnili všechny náležitosti podmiňující přiznání nadačního příspěvku. Ty byly zveřejněny v Programu nadační činnosti pro rok 2023 a také v textu Veřejné soutěže o získání nadačních příspěvků (stipendií) Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky. Program je vydán tiskem, uveřejněn na webových stránkách Nadání a je zasílán vedení českých veřejných vysokých škol, vědeckým a odborným institucím i jednotlivcům.

Částka vynaložená v roce 2023 na úhradu nadačních příspěvků schválených správní radou Nadání a radou NÚJH činila celkem **6 053 925,- Kč**. Jedná se zvláště o následující příspěvky.

Nadační příspěvky navazující na „legáty nadační“ z poslední vůle Josefa Hlávky

Josef Hlávka projevil ve své poslední vůli z roku 1904 přání, aby byly každoročně udělovány „legáty nadační“, pokud budou trvat podmínky, které pro jejich udělení stanovil. Přesto, že se během více než století společenské poměry několikrát změnily, správní rada i nadále respektuje toto přání Josefa Hlávky i jeho vztah k obmyšleným institucím, který vyjádřil ve své poslední vůli. V roce 2023 přiznala proto správní rada Nadání **městu Přeštice** částku **100 000,- Kč**. a **Gymnáziu Jaroslava Vrchlického v Klatovech** částku **80 000,- Kč**. Darovací smlouvy podepsali představitelé těchto institucí dne 16. listopadu 2023 na zámku Josefa Hlávky v Lužanech a následně byly částky městu Přeštice a Gymnáziu v Klatovech převedeny na účty. Částku 100 000,- Kč použila rada města Přeštice na podporu talentovaných žáků na přeštické Základní škole Josefa Hlávky a pro nákup hudebních nástrojů pro žáky přeštické Základní umělecké školy. Částku 80 000,- Kč rozdělilo vedení klatovského gymnázia mezi studenty, kteří prokázali mimořádné úspěchy ve studiu, nebo ve vzdělávacích či mezinárodních soutěžích. Také **Národnímu muzeu v Praze** přiznala v roce 2023 správní rada částku **100 000,- Kč** na doplnění sbírek muzea. Darovací smlouvu představitel Národního muzea nepodepsal a předávání legátů na zámku Josefa Hlávky se neúčastnil. Proto nebyla částka 100 000,- Kč Národnímu muzeu na účet převedena.

Na tuto formu nadační činnosti vynaložilo Nadání v roce 2023 částku v celkové výši **180 000,- Kč**.

V rámci „legátů nadačních“ Josefa Hlávky nominuje Vysoké učení technické v Brně své vynikající studenty na Cenu Josefa Hlávky. V roce 2023 nominoval rektor VUT na toto ocenění pět studentů. Každému z nich byla vyplacena částka 30 000,- Kč, což je zahrnuto v Ceně Josefa Hlávky.

Nadační příspěvky pro podporu vědecké, literární a umělecké činnosti

Nadační příspěvky v této kategorii jsou určeny především vysokoškolským studentům v magisterském nebo doktorském studiu, mladým vědcům a umělcům. Ti o ně také tradičně projevují největší zájem, plánují-li studijní pobyt na některé ze zahraničních univerzit či vědeckém pracovišti, nebo chtějí-li se aktivně zúčastnit mezinárodní konference nebo umělecké soutěže. Zájemci o tyto nadační příspěvky získávají informace především prostřednictvím webových nadačních stránek, kontaktují pak často i administraci Nadání, nejčastěji prostřednictvím e-mailové pošty, telefonicky či osobně, aby jim byly zodpovězeny otázky a upřesněny podmínky, za kterých jsou nadační příspěvky správním radou přiznávány. Na základě těchto informací pak v roce 2023 požádalo o nadační příspěvek ve formě cestovního, vědeckého nebo uměleckého stipendia správní radu 179 studentů, mladých vědců i umělců a 135 z nich byl nadační příspěvek přiznán, neboť splnili požadované podmínky (seznam osob, jimž byly poskytnuty nadační příspěvky vyšší než 10 000,- Kč, viz kapitola 4 této zprávy).

V roce 1998 po dohodě s tehdejší přednostou kliniky prof. MUDr. Jaroslavem Živným, DrSc. a k uctění památky Josefa Hlávky, projektanta a stavitele Zemské porodnice v Praze (v současné době zde sídlí Klinika gynekologie, porodnictví a neonatologie – dříve Gynekologicko-porodnická klinika - 1.lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice) schválila správní rada Nadání **každoroční udělení tří doktorských stipendií vybraným mladým lékařům kliniky**. Kandidáty na stipendia navrhuje správní radě přednosta kliniky. V roce 2023 navrhl současný přednosta kliniky prof. MUDr. David Cibula, CSc. na udělení Hlávkových stipendií tři nadějně mladé lékaře. Každému z nich byla po schválení správní radou proplacena částka 30.000,- Kč (jejich seznam viz kapitola 4 této zprávy).

Všichni žadatelé byli o výsledku projednání své žádosti informováni telefonicky či písemně. Úspěšní žadatelé o nadační příspěvek obdrželi přiznanou finanční částku na svůj účet po podpisu darovací smlouvy, která obsahuje i podmínky pro užití nadačního příspěvku. Do stanovené lhůty od podpisu smlouvy jsou pak stipendisté povinni zaslat do administrace Nadání zprávu o použití nadačního příspěvku. Zprávu podepisuje i garant žádosti, který správní radě žadatele doporučil.

V roce 2023 bylo na podporu vědecké, literární a umělecké činnosti vynaloženo celkem **1 622 000,- Kč**.

Medaile Josefa Hlávky

Medaile je určena nestorům a zakladatelským osobnostem české vědy a umění jako ocenění jejich celoživotního díla. Na návrh vedení pražských vysokých škol a předsedy AV ČR ji uděluje správní rada Nadání od roku 1996. Do roku 2002 byla oceněným spolu s diplomem předávána finanční částka 20 000,- Kč. Rozhodnutím správní rady ze dne 8.9.2003 byla tato částka zvýšena na 50 000,- Kč. Dne 28. srpna 2017 rozhodla správní rada, aby byla částka zvýšena na 75 000,- Kč a na prosincovém zasedání správní rady (12. prosince) roku 2022 byla částka zvýšena na 90.000,- Kč. Medaile Josefa Hlávky jsou oceněným obvykle slavnostně předávány v předvečer státního svátku 17. listopadu v lužanském zámku.

Na návrh předsedkyně Akademie věd České republiky získala medaili prof. Eva Semotanová, DrSc., přední a mezinárodně uznávaná specialista v oborech historická geografie, historická kartografie a dějiny kartografie. Významně se zasloužila o rozvoj těchto oborů a dokázala je postavit na mezinárodně srovnatelnou úroveň. Od roku 1984 působí v Historickém ústavu AV ČR, od roku 2012 do roku 2017 jako ředitelka, v současné době je vedoucí Výzkumného centra historické geografie. Vybudovala rozsáhlou a mezinárodně

vysoce ceněnou mapovou sbírku. Je členkou řady vědeckých, vědecko-správních a odborových rad, např. Vědecké rady AV ČR a Vědecké rady GA ČR. O kvalitě její práce svědčí i velké množství vědeckých publikací, řada monografií, vysokoškolských příruček, učebnic a atlasů. Stěžejním dílem je oceňovaný Akademický atlas českých dějin (2014, 2016). Je úspěšnou řešitelkou řady grantových projektů a nositelkou mnoha významných ocenění. Při svém pedagogickém působení na Univerzitě Karlově a Univerzitě Hradec Králové úspěšně vedla nespočet bakalářských, diplomových a doktorských prací. Systematicky se věnuje také přednáškové činnosti a popularizaci vědy.

Na návrh rektorky Akademie múzických umění získal toto ocenění prof. Jiří Hlaváč, český mezinárodně úspěšný klarinetista, saxofonista, pedagog, skladatel, dramaturg, moderátor i autor textů. V roce 1974 založil legendární soubor Barock Jazz Quintet, byl členem Českého dechového tria a Art kvarteta. V současnosti působí ve Five Star Clarinet Quartet. Jako sólista a komorní hráč absolvoval na 5000 veřejných vystoupení a nahrávek pro rozhlasové, televizní i nahrávací společnosti ve více než šedesáti zemích pěti kontinentů. Za svoji uměleckou činnost získal mnoho významných ocenění. Pro Českou televizi a Český rozhlas připravil jako dramaturg a scénárista cykly mnoha hudebních pořadů. Classic Radio vysílalo obsahově i početně objemný cyklus o českých hudebních autorech a interpretech Dobyli svět. Jeho diskografie obsahuje tři desítky kompaktních nosičů, OSA eviduje šest desítek jeho autorských kompozic. Vydal knižní publikace své poezie i prózy. Během své mnoholeté pedagogické činnosti vychoval řadu vynikajících interpretů. V letech 2000–2006 byl děkanem HAMU. Mnoho let působil ve funkci ředitele Nadace Bohuslava Martinů. Byl předsedou Stálé soutěžní komise MHS Pražské jaro, jako porotce se účastnil zasedání komisí ve více než stovce mezinárodních a národních interpretačních soutěží.

Na návrh rektorky Univerzity Karlovy převzala medaili prof. MUDr. Milena Černá, DrSc., výjimečná a mezinárodně uznávaná osobnost v oboru hygiena a epidemiologie. Svůj profesní život spojila se Státním zdravotním ústavem a 3. lékařskou fakultou Univerzity Karlovy, kde velmi aktivně působí dodnes. Celoživotně se orientovala především na zkoumání toxických a genotoxických účinků faktorů životního prostředí, monitorování expozice populace toxickým a genotoxickým látkám, endokrinním disruptorům a na sledování saturace látkami s benefitními účinky. Zásadní měrou přispěla k zavedení a rozvoji biomonitoringu na národní úrovni jako nástroje hodnocení expozice populace chemickým látkám z prostředí, sledování časových trendů a hodnocení zdravotních rizik. Účastnila se přitom i mezinárodních projektů v této oblasti. Jako dlouholetá šéfredaktorka časopisu Central European Journal of Public Health má hlavní zásluhu na systematickém zvyšování odborné úrovně časopisu a získání IF. Na fakultě se podílela na reformě výuky hygieny a preventivního lékařství, ve své záslužné pedagogické práci pokračuje i v současnosti, své znalosti a zkušenosti předává posluchačům medicíny i v Institutu pro další vzdělávání lékařů v Praze a v Brně. Je členkou České lékařské společnosti J. E. Purkyně a dalších odborných společností.

Na návrh rektorky Univerzity Karlovy byla Medailí Josefa Hlávky oceněna prof. PhDr. Libuše Dušková, DrSc., která již několik desítek let patří k evropské špičce na poli anglické syntaxe a hypersyntaxe, teorie funkční větné perspektivy a kontrastivní lingvistiky na funkčně-strukturálním základě. Její dílo má velký význam pro celou akademickou obec a i díky jejímu úsilí bylo možné po roce 1989 nově zformovat a rozvíjet anglická jazykovědná studia. Je autorkou první soustavné akademické mluvnice angličtiny u nás a její Mluvnici současné angličtiny na pozadí češtiny, která vychází v reedicích již od roku 1988, lze považovat za vyvrcholení snah české anglistiky o původní ucelený synchronní popis angličtiny na teoretickém základě funkčního strukturalismu. Dlouhý seznam jejích odborných publikací, učebnic, odborných statí a článků je úctyhodný. Svou profesní kariéru zahájila na Katedře

jazyků ČSAV a v Ústavu pro jazyk český. Zásadní význam pro pražskou anglistiku mělo její dlouholeté působení na Katedře (od roku 1994 Ústavu) anglistiky a amerikanistiky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Jako emeritní profesorka vyučuje na Ústavu anglického jazyka a didaktiky FF UK i nadále. Na anglistických pracovištích FF UK nově koncipovala výuku lingvistické anglistiky, zprostředkovala kontakty pracoviště s nejnámějšími evropskými anglisty a aktivně působila v redakcích odborných periodik. Vychovala řadu vynikajících anglistů, z nichž se někteří stali jejími spolupracovníky. Pražskou anglistiku tak pozvedla na nebývalou odbornou úroveň.

Na návrh rektora Vysoké školy chemicko-technologické byl oceněn prof. Ing. Václav Janda, CSc., absolvent Vysoké školy chemicko-technologické, se kterou spojil celý svůj profesní život a kde na Ústavu technologie vody a prostředí dlouhá léta působí. Na Fakultě technologie ochrany prostředí po několik let vykonával funkci proděkana. Působil též na University of Ghent a University of Leeds. Jeho nosnými tématy ve vědecké činnosti jsou chemické a biologické způsoby úpravy vlastností vody a analýza organických látek ve vodách a obecně životním prostředí. Zajímá se také o otázky výroby energie a racionální využití alternativních zdrojů energie a tepla. Jeho jméno se objevovalo a stále objevuje v předních světových časopisech oboru. Je řešitelem a spoluřešitelem projektů různých agentur (GA ČR, TA ČR, AV ČR EU Copernicus). V pedagogickém působení se odrážejí jeho vědecké zájmy. Vychoval několik desítek bakalářů, diplomantů i doktorandů. Aktivně pedagogicky působil i ve vodárenské praxi v rámci kurzů celoživotního vzdělávání. V aplikační oblasti je autorem i spoluautorem mnoha návrhů technologie úpravy pitné vody. Je držitelem významných oborových ocenění.

Vyplaceno bylo **450 000,- Kč**.

Mimořádná cena Josefa Hlávky

Na základě návrhu předsedkyně Akademie věd České republiky a schválení správní radou Nadání byli v roce 2023 oceněni Mimořádnou cenou Josefa Hlávky autoři **Etymologického slovníku jazyka staroslověnského** Eva Havlová+, Adolf Erhart+ a Ilona Janyšková.

Jedná se o jediný dokončený etymologický slovník na světě, který etymologicky analyzuje slovní zásobu nejstaršího slovanského spisovného jazyka. Představuje zralý plod úsilí tří generací brněnských slavistů a etymologů a symbolizuje tak v jistém smyslu také kontinuitu moderního českého bádání o slovanských jazycích a literaturách. Vykládá v úplnosti původ celé slovní zásoby staroslověnské, na 1164 stranách obsahuje 2469 heslových slov. Slovník, jehož první sešit vyšel v roce 1989, zaznamenal velmi širokou odezvu ve vědecké komunitě, o čemž svědčí 42 vesměs pozitivních recenzí z celého světa (Austrálie, Bulharsko, Francie, Itálie, Chorvatsko, Kanada, Maďarsko, Německo, Polsko, Rakousko, Rusko, Ukrajina, USA) a nepočítaně citací, protože se stal standardním referenčním dílem ve slovanské a indoevropské historicko-srovnávací jazykovědě. Má velký význam i z hlediska kulturního: staroslověnské hraje, jak známo, důležitou roli v jazykové kultuře a slovesnosti Slovanů a výklad její slovní zásoby významně napomáhá kulturu a slovesnost Slovanů osvětlit. Má rovněž interdisciplinární přesah, protože slouží nejen jazykovědcům a filologům, ale také historikům, etnologům a literárním vědcům.

Devatenáct sešitů ESJS obsahujících výklady slov je doplněno dvěma sešity rejstříků slov slovanských a neslovanských, která se vyskytují ve slovníku. Díky těmto podrobným rejstříkům je práce se slovníkem a orientace v něm mnohem snazší a slovník tak může suplovat v jisté míře i slovník všeslovanský, případně slovníky jednotlivých slovanských jazyků včetně češtiny.

Vyplaceno bylo **50 000,- Kč**.

Cena Josefa Hlávky

V roce 2023 se uskutečnil již třicátý ročník Ceny Josefa Hlávky. Poprvé bylo toto ocenění vybraným studentům a mladým vědeckým pracovníkům uděleno v roce 1993. Dne 16. listopadu jim byly na zámku Josefa Hlávky v Lužanech předávány diplomy ceny a proplacena částka 14 000,- Kč. Od roku 1994 byla cena spojena s předáním částky 20 000,- Kč a v roce 2009 rozhodla správní rada o navýšení částky na 25 000,- Kč každému z nositelů Ceny Josefa Hlávky. Na prosincovém zasedání (12. prosince) roku 2022 byla částka spojená s Cenou Josefa Hlávky navýšena na 30.000, - Kč.

V roce 2022 bylo na toto významné ocenění rektory pražských veřejných vysokých škol, rektorem Vysokého učení technického v Brně a předsedkyní Akademie věd ČR nominováno 54 nejlepších studentů, absolventů, doktorandů či mladých vědeckých pracovníků. Slavnostní předání diplomů nominovaným kandidátům se uskutečnilo dne 16. listopadu 2023 v zámku Josefa Hlávky v Lužanech. Částka 30.000, - Kč byla každému poslána na účet.

Cena Josefa Hlávky je prestižním oceněním a předsedkyně Akademie věd ČR i rektori vysokých škol, kteří se na výběru studentů, mladých vědců a umělců podílí, jsou zárukou každoročního výběru skutečně těch nejlepších.

Vyplaceno bylo celkem 1 620 000,- Kč.

Dne 16. listopadu 2023 bylo v lužanském zámku potřetí předáno ocenění pro **nejlepší studenty elektrotechnických fakult**. Na základě peněžního daru, který emeritní profesor Elektrotechnické fakulty Západočeské univerzity prof. Ing. Daniel Mayer, DrSc. věnoval Nadání, může být třem vybraným mimořádně talentovaným studentům magisterského nebo doktorského studia Elektrotechnické fakulty ČVUT v Praze, Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií VUT v Brně a Elektrotechnické fakulty ČZU v Plzni toto ocenění uděleno. Cena byla v roce 2023 udělena dvěma studentům, nominovaným děkany FEL ČVUT Praha a FEKT VUT. V Lužanech jim byl předán diplom a na účty jim každému bylo převedeno 25.000, - Kč.

Seznam oceněných, kterým byl diplom a částka 25.000, - Kč předány v roce 2023 viz kapitola 4 této zprávy.

Vyplaceno bylo celkem 50 000,- Kč.

Cena Josefa Hlávky za vědeckou literaturu

Toto cenění uděluje Nadání spolu s Nadací Český literární fond (dále Nadace ČLF) na základě obnoveného statutu Literární ceny Josefa Hlávky z roku 1993. Původní název Literární cena Josefa Hlávky byl v roce 2011 změněn na Cena Josefa Hlávky za vědeckou literaturu. V současné době je ocenění udělováno na základě platné Smlouvy o společném financování Ceny Josefa Hlávky za vědeckou literaturu, uzavřené roku 2014, která navázala na smlouvy předchozí. Proto byla i v roce 2023 vyhlášena a vyhodnocena veřejná soutěž o získání tohoto prestižního ocenění pro vědecké a odborné publikace, které byly vydány v roce 2022. Výběr nejlepších publikací zajistila ve čtyřech kategoriích (společenské vědy, živá příroda, neživá příroda, lékařské vědy) odborná komise Nadace ČLF, jejímž členem je i prof. MUDr. Pavel Kalvach, CSc, člen správní rady Nadání. Výše nadačního příspěvku pro každého autora nebo autory, jejichž dílo zvítězilo v dané kategorii je 50 000,- Kč. Na základě výše zmíněné platné smlouvy přispívá Nadání i Nadace ČLF na financování ceny rovným dílem každá 100 000,- Kč. Nadání hradí i všechny výdaje spojené se slavnostním udělováním cen, které se v roce 2023 konalo v zámku Josefa Hlávky v Lužanech.

Do soutěže bylo v roce 2023 přihlášeno 55 knižních publikací. Hodnotící komise vybrala v jednotlivých kategoriích jako nejlepší tyto publikace následujících autorů:

V oblasti společenských věd:

Michal Tomášek
za knihu **Právo na Hedvábné cestě**
vydalo Nakladatelství Karolinum

V oblasti vědy o neživé přírodě:

Petr Pauliš, Zdeněk Dvořák, Karel Babka, Petr Fuchs
za knihu **Nerostné bohatství Krupky, Cínovce a Moldavy**
vydalo Nakladatelství Kuttna

V oblasti vědy o živé přírodě:

Vladimír Rudajev
za knihu **Příběh buňky (Od molekul ke vzniku života a prvním organismům)**
vydalo Nakladatelství Academia

V oblasti lékařské vědy:

David Musil, Jiří Gallo, Aleš Chrdle a kol.
za knihu **Infekce v ortopedii**
vydalo Nakladatelství Maxdorf

Celkem bylo na Literární cenu Josefa Hlávky v roce 2023 vynaloženo **100 000,- Kč**

Kolej Josefa Hlávky v Jenštejnské ulici

Z historie koleje

Josef Hlávka v letech 1901–1904 nejprve inicioval a následně financoval stavbu budovy koleje č. p. 1966 v katastrálním území Nové Město v obci Praha. Dne 29. května 1903 bylo trhovou smlouvou vloženo vlastnické právo na spolek „Studentské koleje českých vysokých škol pražských“. Kolej byla uvedena do provozu v zimním semestru roku 1904. Budova koleje nikdy nebyla a ani v současnosti není ve vlastnictví či správě Nadání. Do roku 1952 vlastnil budovu výše zmíněný spolek. Rozhodnutím ministra školství ze dne 27. června 1952 bylo vlastnické právo k Hlávkově koleji vloženo na Československý stát – ministerstvo školství. Dne 30. června 1967 předalo ministerstvo školství budovu koleje do užívání Správě účelových zařízení ČVUT Praha, která výkon práva hospodaření realizovala až do 31. prosince 1998. V souladu se zákonem č. 111/1998 Sb. přešla budova koleje do vlastnictví Českého vysokého učení technického pod podmínkou, že mezi ČVUT a Nadáním bude uzavřena smlouva, v níž bude garantována realizace poslání kolejní budovy, které jí dal Josef Hlávka, totiž sloužit pro ubytování vynikajících, leč nemajetných studentů českých vysokých škol pražských. Smlouva byla podepsána 11. června 1999 a stanoví, že v Hlávkově koleji budou s podporou Nadání ubytováni především studenti doktorského studia pražských vysokých škol, kteří dosahují výborných studijních výsledků, jsou nemajetní, nemají byt v Praze a nejsou podnikateli. Nadační příspěvek pro studenty, kteří prošli úspěšně výběrovým řízením pro ubytování v koleji s nadačním příspěvkem od Nadání, tehdy činil 800,- Kč měsíčně. S účinností od 1. září 2012 byl nadační příspěvek pro každého ze studentů ubytovaných v Hlávkově koleji navýšen o 400,- Kč, tedy z původních 800,- Kč na 1.200,- Kč měsíčně. Správní rada Nadání rozhodla dne 20. června 2016 s účinností od 1. září 2016, že nadační příspěvek pro každého vybraného studenta se navyšuje měsíčně o 700,- Kč a činí tak 1.900,- Kč měsíčně. Dne 12. prosince 2022 rozhodla správní rada Nadání, že nadační příspěvek pro

každého vybraného studenta bude s účinností od 1. září 2023 činit 2 000,- Kč. Nadační příspěvek pobírá ubytovaný student po dobu 12 měsíců počínaje zářím daného roku.

Současnost koleje

V Hlávkově koleji mohou být s finanční podporou Nadání ubytováni vybraní studenti magisterských a doktorských programů pražských veřejných vysokých škol, dále též vynikající mladí akademičtí a vědečtí zaměstnanci AV ČR, ČVUT i dalších pražských veřejných vysokých škol. Podmínkou je, že mají výborné vědecké a pedagogické výsledky, jsou nemajetní, nemají byt v Praze a nejsou podnikateli. Výběr vhodných kandidátů na ubytování v Hlávkově koleji garantují rektori vysokých škol a předsedkyně Akademie věd České republiky, kteří podávají návrh na udělení nadačního příspěvku správní radě Nadání. Darovací smlouva na nadační příspěvek i dekret na ubytování se vystavuje vždy na jeden akademický rok.

Aktuální problémy studentů ubytovaných v Hlávkově koleji jsou operativně řešeny ve spolupráci s kolejní radou, vedením koleje, ČVUT i SUZ ČVUT.

V současné době může být v jednolůžkových či dvoulůžkových pokojích Hlávkovy koleje, které mají vlastní sociální zařízení, ubytováno 230 studentů. O nadační příspěvek podporující ubytování v Hlávkově koleji pro akademický rok 2023/2024 podalo žádost v řádném termínu celkem 28 studentů z Českého vysokého učení technického, Univerzity Karlovy a dalších pražských vysokých škol, Akademie věd České republiky včetně studentů v rámci projektu „Program podpory studia studentů – krajanů, trvale žijících v zahraničí“. Nadační příspěvek Nadání na ubytování v Hlávkově koleji byl přiznán všem 28 žadatelům, neboť splnili podmínky pro přiznání nadačního příspěvku na ubytování v koleji. K 30. září 2023 se v koleji v nadačním programu ubytovalo 23 studentů, 5 studentů na ubytování v koleji z různých důvodů rezignovalo. Dne 16. října 2023 schválila správní rada ubytování v Hlávkově koleji studentce doktorského studia Pedagogické fakulty UK Zuzaně Marciněkové, dne 11. prosince 2023 pak studentce magisterského studia Fakulty architektury ČVUT Heleně Křivkové. Po dobu, kdy jsou studenti v Hlávkově koleji aktuálně ubytováni, mají nárok čerpat nadační příspěvek. 22 studentům byl přiznán nadační příspěvek ve výši 2 000,- Kč měsíčně, 3 studentky získaly příspěvek na ubytování v koleji v rámci projektu Program podpory studia studentů – krajanů trvale s žijících v zahraničí a je jim na základě smlouvy ubytování v koleji uhrazeno v plné výši.

Správní rada respektuje přání Josefa Hlávky, aby v koleji byli ubytováni jen sociálně potřební studenti. V tomto smyslu byly upraveny i podmínky smlouvy, jejímž podpisem získává student nárok na nadační příspěvek pro ubytování v Hlávkově koleji. Nadání bere v potaz i aspekt vynikajících studijních výsledků, který garantuje vedení příslušné vysoké školy.

Na ubytování vybraným studentům v Hlávkově koleji přispělo Nadání v roce 2023 částkou **595 200,- Kč**.

17. listopad před budovou koleje

V Hlávkově koleji bydlel Jan Opletal, student Lékařské fakulty Univerzity Karlovy, který se roku 1939 stal obětí střelby do demonstrantů, kteří si 28. října připomínali vznik Československé republiky. Na paměť obětí nacistického teroru, mezi nimiž byli i další studenti Hlávkovy koleje, pořádá Nadání každoročně dne 17. listopadu ve spolupráci se Studentskou komorou Rady vysokých škol a dalšími institucemi vzpomínkovou slavnost před budovou Hlávkovy koleje za účasti představitelů českého státu, představitelů pražských vysokých škol, akademické obce a široké veřejnosti.

V roce 2023 se akce spojená s připomenutím 17. listopadu – Mezinárodního dne studentstva konala za účasti široké veřejnosti. Projevy přednesli představitelé Univerzity

Oxford, Nadání, české akademické obce a představitelé studentů. Akci doprovázelo vystoupení smíšených pěveckých sborů, důstojnost akce zajistila účast čestné stráže Posádkového velitelství Praha – AČR. K pamětním deskám na budově koleje byly položeny květinové dary.

Prostor před Hlávkovou kolejí byl jako každý rok zajištěn zábořem, dopravními značkami zákaz stání a zastavení, 2 překážející auta byla odtažena.

Díky spolupráci s Policií ČR a pořádkové službě, kterou zajistili studenti ze Studentské komory Rady vysokých škol, proběhla akce bez problémů. Celou akci přenášela v přímém přenosu Česká televize na kanálu ČT 24.

Koncert ke státnímu svátku 17. listopadu se ve spolupráci s Karlovou Univerzitou konal v Karolinu. Tradičně vystoupil s hudebním programem Orchester a sbor Univerzity Karlovy. Před koncertem zazněly projevy k výročí 17. listopadu. Za Nadání vystoupil s projevem předseda Nadání prof. JUDr. Václav Pavlíček, CSc., za Univerzitu Karlovu rektorka prof. MUDr. Milena Králíčková a za Univerzitu Oxford prof. Irene Tracey, CBE, FRS, FMedSci

Velmi pozitivně se projevila partnerská spolupráce Nadání s vysokými školami a AV ČR stejně jako rozvíjející se spolupráce se Studentskou komorou Rady vysokých škol, která vyústila v obnovení Mezinárodního dne studentstva jako státního svátku ČR.

Činnost Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky (dále jen NÚJH)

Od své obnovené činnosti podporuje Národohospodářský ústav Josefa Hlávky badatelskou činnost v oblasti českého národního hospodářství a jeho vývoje především v oblasti aktuálních ekonomicko-sociálních problémů. Pozornost však věnuje i aktuálním problémům v dalších oblastech života české společnosti. Ústav neprovádí vlastní vědecký výzkum, podporuje však samostatnou činnost vědeckých pracovníků. Jak si Josef Hlávka přál, tato forma nadační činnosti slouží „...*ku povznesení českého národa...*“, aby obstál v mezinárodní soutěži. K tomu účelu slouží nadační příspěvky udělované radou NÚJH ve formě individuálních tvůrčích stipendií.

Do veřejné soutěže o získání nadačních příspěvků (stipendií), kterou vyhlásila rada NÚJH v lednu 2023 bylo přihlášeno 13 projektů, 6 z nich bylo přijato ke zpracování bez připomínek, 2 byly přijaty podmíněně (autoři museli do projektu zapracovat připomínky rady NÚJH), 5 projektů přijato nebylo. S autory, jejichž projekty ve veřejné soutěži uspěly, byly podepsány darovací smlouvy o získání nadačního příspěvku. Ten je zpravidla vyplácen ve dvou splátkách, podmínkou je splnění všech smluvně stanovených podmínek a odevzdání práce/studie. Každý autor má garanta, člena rady NÚJH. Vypracované studie jsou posouzeny nejméně dvěma oponenty a procházejí odbornou rozpravou.

Členové rady NÚJH, kteří jsou garanty jednotlivých studií, projednávají se stipendisty podmínky jejich spolupráce, poskytují jim odborné konzultace a dbají na dodržování dohodnutých termínů. Od ledna 2023 do prosince 2023 se uskutečnilo 10 obhajob studií NÚJH.

V roce 2023 bylo stipendistům NÚJH vyplaceno **806 000,- Kč**, - (seznam viz kapitola 4 této zprávy). Na vydání publikací bylo vynaloženo **149 341,- Kč** (viz kapitola 4 této zprávy). V roce 2023 vyšlo v ediční řadě Studie NÚJH 6 publikací. Každá ze studií NÚJH má své číslo ISBN. Anotace publikovaných prací jsou uveřejněny na webových stránkách Nadání.

Činnost rady NÚJH je dlouhodobě a úspěšně zaměřena i na témata, která umožňují podrobněji studovat historii Nadání, odkaz, dílo i život jejího zakladatele Josefa Hlávky, stejně jako osudy jeho spolupracovníků, přátel nebo pokračovatelů.

Vyplaceno bylo celkem 955 341,- Kč

Mezinárodní vztahy Nadání a podpora studentů z českých národnostních menšin

Nadání tradičně udržuje vztahy s Národní univerzitou Jurie Fed'koviče v Černovicích na Ukrajině, která je zastřešena dvoustrannou dohodou o spolupráci. Naplňována je i smlouva o spolupráci se Školským spolkem Jana Ámose Komenského ve Vídni.

V součinnosti s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstvem zahraničí ČR a vedením vybraných veřejných vysokých škol v Praze byl již v roce 2019 připraven „**Program podpory studia studentů – krajanů, trvale žijících v zahraničí**“. Program je určen studentům, kteří mají předpoklady a zájem úspěšně studovat na veřejných vysokých školách v České republice. Pilotní projekt byl realizován ještě v roce 2019 a směřován k studentům z české menšiny žijících v balkánských zemích. Postupně byli podporováni i studenti z dalších českých menšin. V roce 2023 bylo v tomto programu pokračováno a Nadáním byly podpořeny studentky prezenčního bakalářského programu Univerzity Karlovy. Studentka z české menšiny trvale žijící v Srbsku studuje na Pedagogické fakultě UK. Studentka původem z Gruzie studovala na 3. lékařské fakultě UK a v letním semestru akademického roku 2022/23 bakalářské studium úspěšně dokončila. Podpořeny byly dvě studentky studující na Českém vysokém učení technickém, na Fakultě strojní ČVUT studentka doktorského studia z české menšiny trvale žijící v Argentině a studentka magisterského studia původem z Gruzie na Fakultě architektury ČVUT. Na Vysokém učení technickém v Brně, na Fakultě stavební studuje s podporou Nadání bakalářský program student z české menšiny trvale žijící na Ukrajině a na Fakultě strojní studentka též z české menšiny trvale žijící na Ukrajině. Seznam těchto studentů viz kapitola 4 této zprávy.

Na podporu této formy nadační činnosti bylo ze strany Nadání vynaloženo **431 384,- Kč**.

Využívání zámku Josefa Hlávky v Lužanech

Zámek Josefa Hlávky v Lužanech je již více než sto padesát let místem, kde se scházejí významné vědecké a umělecké osobnosti českého národa. Bylo tomu tak již za života Josefa Hlávky a správní rada v této tradici pokračuje. Respektuje tak i přání Josefa Hlávky vyjádřené v jeho poslední vůli. Hosty na zámku byli v minulých letech zejména představitelé vedení Akademie věd ČR, Univerzity Karlovy, Českého vysokého učení technického a dalších veřejných vysokých škol, Národního technického muzea i dalších vědeckých a uměleckých organizací. Na zámku se konají pravidelná zasedání správní rady Nadání a rady NÚJH. V souvislosti s úmrtím dnem Josefa Hlávky (11. března 1908) se v měsíci březnu na zámku tradičně koná pietní vzpomínka na donátora Nadání a podle jeho přání z poslední vůle je v zámecké kapli sloužena bohoslužba. V červnu roku 2023 se na zámku konalo zasedání vedení Policejní akademie Praha, každoroční slavnostní přivítání nových lužanských občánek a tradiční slavnostní předávání Cen Josefa Hlávky za vědeckou literaturu, kterou organizuje Nadání spolu s Nadací Českého literárního fondu. V srpnu se konalo setkání vybraných účastníků Letní školy slovanských studií Ústavu bohemistických studií FF UK s významnými představiteli české vědy a umění, které ve spolupráci s Filozofickou fakultou UK dlouhodobě organizuje. Na tomto setkání se hosté se seznamují s životem a dílem Josefa Hlávky, v kapli zámku pro ně byl uspořádán koncert, v roce 2023 v provedení komorního souboru Thuri Ensemble. V září se konala tradiční zahradní slavnost, proběhlo zasedání Katedry ústavního a evropského práva ZČU v Plzni a na zámku se konal první den mezinárodní vědecké konference k 250. výročí narození Josefa Jungmanna. V říjnu na zámku jednalo vedení Technologické agentury České republiky. V listopadu se na zámku konala nejvýznamnější společenská akce Nadání – předávání trvalých legátů, Cen Josefa Hlávky nejlepším vysokoškolským studentům a mladým vědeckým pracovníkům AV ČR a Medaile Josefa Hlávky nestorům české vědy a umění. V prosinci se v reprezentačních místnostech zámku

uskutečnilo pracovní setkání badatelů z oblasti archeologie 20. století. Akci pořádal Archeologický ústav AV ČR ve spolupráci s Katedrou archeologie ZČU.

Pro širokou veřejnost je zámek přístupný pouze po předchozí písemné žádosti a souhlasu předsedy správní rady Nadání, v červenci (5.–9. 7.) a srpnu (29–31. 8.) byl zámek zpřístupněn také široké veřejnosti k prohlídkám, stejně jako v září (1.–3. 9.) a v rámci Dnů evropského dědictví (9.–10. 9.). Návštěvníkům byla kromě běžné vstupenky nabídnuta tzv. rodinná vstupenka, která zahrnovala rozšíření nabízených průvodcovských i dalších služeb. Dne 28. prosince 2023 byl pro občany Lužan a Přeštic uspořádán v zámecké kapli vánoční koncert.

V zámecké kapli a v zámeckém parku se po předchozí domluvě a po souhlasu správní rady opět konalo několik svatebních obřadů. Této příležitosti využívají mladé páry zejména z Lužan, Přeštic i Plzeňského kraje.

b) Náklady na provoz Nadání

Náklady na provoz Nadání jsou vynakládány zejména na provoz, údržbu a opravy všech nemovitostí, včetně památkově chráněných objektů, které jsou ve vlastnictví Nadání.

Náklady spojené s provozem představují položky na spotřebu materiálu, elektrické energie, vody, plynu, odvoz odpadů, náklady na služby, cestovné a přepravné, náklady na reprezentaci, pojistné, daň z nemovitých věcí, daň silniční a různé poplatky. Tyto náklady v roce 2023 činily celkem 9 847 tis Kč.

Další položkou jsou mzdové náklady (včetně dohod o provedení práce, odměn statutárních orgánů a náhrad mzdy) ve výši 4 767 tis Kč a s tím spojené náklady na pojištění pracovníků (zdravotní, sociální zákonné pojištění úrazu) ve výši 1 511 tis Kč a náklady na stravné 110 tis Kč.

Na opravy a udržování nemovitostí, které jsou v majetku Nadání, bylo vynaloženo 12 453 tis Kč. V Praze byly provedeny opravy objektů ve vlastnictví Nadání ve výši 11 044 tis Kč, v Lužanech bylo vynaloženo 1 409 tis Kč. Účetní odpisy dlouhodobého majetku byly ve sledovaném roce 2 956 tis Kč. Současně došlo ke zvýšení hodnoty objektů Nadání o 13 542 tis. Kč, a to zejména zhodnocením budov v Praze prostřednictvím rekonstrukcí volných prostor a odkoupením technického zhodnocení statku v Lužanech v rámci insolvenčního řízení od firmy SKDS ve výši 923 tis Kč.

3. PŘEHLED O DARECH PŘIJATÝCH NADÁNÍM

Nadace „Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových“ je nadací, která je vzhledem ke svému majetku finančně nezávislá a veškeré náklady spojené se správou Nadání financuje ze svých zdrojů. Případné dary, které získá, pak používá výhradně ve prospěch nadační činnosti, pokud si dárce nepřeje jinak. V roce 2022 obdrželo Nadání dary v celkové výši 55 tis Kč.

4. PŘEHLED O OSOBÁCH, JIMŽ BYLY POSKYTNUTY NADAČNÍ PŘÍSPĚVKY K ÚČELU, PRO KTERÝ BYLA NADACE ZŘÍZENÁ, V HODNOTĚ VYŠŠÍ NEŽ 10 000,- Kč

Nadační příspěvky byly použity účelně v souladu s posláním Nadání vyjádřeném v darovací smlouvě na základě rozhodnutí správní rady Nadání. Příjemci nadačních příspěvků podali o použití finančních prostředků písemnou zprávu.

Nadační příspěvky plynoucí z poslední vůle Josefa Hlávky

Gymnázium Klatovy – podpora nadaných studentů	80000
Město Přeštice – podpora školství a kultury	100000

Nadační příspěvky pro podporu vědecké, literární a umělecké činnosti

Hornová Markéta , MUDr.	25000
Fučík Tomáš , MUDr.	25000
Laskov Olga , MUDr.	15000
Jagošová Anna , Mgr.	20000
Stuchlíková Zuzana ,	15000
Jelínková Anna , Ing.	13000
Waldhauser Vojtěch , Bc.	16000
Lis Alina	30000
Klučková Tereza	30000
Komárková Linda	16000
Miková Marcela	25000
Konečný Lukáš , Mgr.	30000
Dostál Václav , Mgr.	40000
Borl Tomáš	25000
Münzberger Josef , Ing.	25000
Graňák Šimon	20000
Woller David , Ing.	20000
Sibinská Kristýna	20000
Kochová Marie M., BcA.	20000
Drozd Smutná Martina, BcA.	25000
Machek Lukáš, Bc.	15000
Cubrová Markéta , Bc.	20000
Padělková Karolína , Bc.	20000
Jura Filip, Mgr.	20000
Šimková Kateřina , Mgr.	15000
Páleníková Veronika , Mgr.	23000
Petrželka Václav , Ing.	15000
Novotná Kateřina	11000
Šebrlová Sára , Bc.	15000
Schejbalová Edita , Bc.	20000
Chocholová Eva, Mgr.	11000
Ratkovič Nives	42500
Mejsnar Jiří Antonín , Prof.	20000
Čechmánková Veronika	20000
Kostin Vasil	20000
Pashaki Farshad Nejat	13000
Seidlová Lucie , Mgr.	13000
Benovics Michal , Mgr.	13000
Kalčík Jan , Ing.	20000
Kalme Sabrina Torres, MSc.	20000

Zelenková Natálie , Ing.	20000
Čambal Peter , Mgr.	30000
Utidjian Haig	180000
Brynda Daniel , MUDr.	30000
Matoušková Ivana , MUDr.	30000
Kníže Michal , MUDr.	30000

Dary studentům národnostních menšin

Mkrtumiants Svetlana	15460
Sarkisova Nina	139362
Canteros Maria Laura , Ing.	105362
Storozhuk Oleksandra	38400
Palamarchuk Vitalii	132800

Medaile Josefa Hlávky

Semotanová Eva, Prof. DrSc.	90000
Jiří Hlaváč ,Prof.	90000
Milena Černá ,Prof. MUDr. DrSc.	90000
Libuše Dušková , Prof. PhDr. DrSc.	90000
Václav Janda , Prof. Ing. CSc.	90000

Seznam studentů pražských vysokých škol, brněnské techniky a mladých pracovníků Akademie věd České republiky, nositelů Ceny Josefa Hlávky 2023 ve výši 30 000,- Kč

Bulvasová Natálie, Bc.A.	30000
Kashcheeva Daria, Bc.A.	30000
Novák Matyáš, BcA.	30000
Bednářová Eva , RNDr.	30000
Jajcay Nikola , Mgr. Ph.D.	30000
Miláček Matěj, Mgr.	30000
Moskovič Boris , Ph.Dr.	30000
Nejedlý Petr, M.Sc. c.	30000
Jírová Zuzana , MgA.	30000
Hálková Barbora , Bc.	30000
Šmaus Jan , Ing.	30000
Mandlík Šimon , Ing.	30000
Kubů Ondřej , Ing.	30000
Knettig Šimon , Bc.	30000
Pereira André Maia , Ing.	30000
Tejkl Leoš, Ing.	30000
Bernhauer David , Ing.	30000
Jirout Adam , Bc.	30000
Kang Xuejing, Ing. Ph.D.	30000
Krunt Ondřej , Ing.	30000
Bharati Rohit , MSc.	30000
Kubík William George , Ing.	30000

Urban Jiří , Ing.	30000
Fiedler Ondřej , Ing.	30000
Vančová Eliška , Mgr.	30000
Horák Filip , JUDr. Mgr.	30000
Skalický Petr , MUDr.	30000
Kunc Vojtěch , MUDr.	30000
Horáková Martina , MUDr.	30000
Šeborová Karolína , Mgr.	30000
Vítovcová Barbora , PharmDr.	30000
Dimunová Diana, PharmDr.	30000
Sirůček Jiří , Mgr.	30000
Ciesarová Daniela	30000
Konečný Matěj , RNDr.,	30000
Hájková Adéla , Mgr.	30000
Hrušková Martina , Mgr.	30000
Duchoňová Andrea , Bc.	30000
Brocková Alexandra , Mgr.	30000
Szabo Milan , Ing.	30000
Strnad Michal , Ing.	30000
Ouzký Michele Stasa , Ing.	30000
Staněk Štěpán , Ing.	30000
Bednář Milan , Ing. Ph.D.	30000
Otta Jaroslav , Ing.	30000
Lauermannová Anna- Marie, Ing	30000
Páníková Terezie, Ing.	30000
Těšínská Pavlína , Ing.	30000
Nosek David , MgA.	30000
Vrábel Jakub , Ing.	30000
Zemánková Tereza , Ing.	30000
Blahut Jan , Ing.	30000
Panáček Oldřich , Bc.	30000
Kučera Michal , Ing.	30000

Cena prof. Daniela Mayera

Kouba Tomáš, Ing.	25000
Juřík Karel, Ing.	25000

Zvláštní cena Josefa Hlávky

PhDr. Ilona Janyšková, CSc.	50000
-----------------------------	-------

Národohospodářský ústav Josefa Hlávky – stipendia

Svobodová Zuzana , PhDr., Ph.D.	65000
Arndt Tomáš , PharmDr. , Ph.D.	20000
Koderová Jitka, doc. Ing., CSc.	14000
Dostál Václav , Mgr.	20000
Kotlán Pavel , JUDr. et Mgr., Ph.D.	40000

Mezerová Jana , Mgr., Ph.D.	80000
Jelínek Tomáš , Ing. Ph.D.	36000
Skorvid Sergej, doc.	64000
Ledvinka Václav , doc. PhDr., CSc.	144000
Nálepová Veronika , Ing. , Ph.D.	11000
Černý Karel, Mgr., Ph.D.	72000
Krameš Jaroslav , Doc. PhDr., CSc.	80000
Polách Vladimír P. , Mgr. Ph.D.	64000
Mazáková Šetinová Markéta, M.Sc.	56000
Křížová Eva, PhDr. Ph.D.	40000

Národohospodářský ústav Josefa Hlávky – tisk prací

Dolejský Martin , PhDr.	35350
Svobodová Zuzana, PhDr., Ph.D:	25670
Mezerová Jana , Mgr.	64404
Kotlán Pavel , JUDr. et Mgr., Ph.D.	23917

5. ZHODNOCENÍ ZÁKLADNÍCH ÚDAJŮ Z ÚČETNÍ ZÁVĚRKY A ZÁVAŽNÉ INFORMACE ZE ZPRÁVY AUDITORA

Výnosy Nadání z pronájmů nemovitostí dosáhly v roce 2023 výše 47 898 tis Kč, přičemž výnosy z bytů představují 20 717 tis Kč, zbývající část tvoří výnosy z nebytových prostor a ostatní příjmy z pronájmu. Vzhledem k tomu, že nemovitosti jsou součástí nadačního kapitálu Nadání, příjmy z jejich pronájmu jsou osvobozeny od daně.

Na nadační činnost byla v roce 2023 vyplacena schváleným adresátům celková částka 6 054 tis Kč.

Na opravy a udržování bylo celkově vynaloženo 12 453 tis Kč, na zhodnocení nemovitostí, které jsou v majetku Nadání a pořízení nového dlouhodobého majetku pak 7 922 tis. Kč.

Střednědobý „Investiční plán – Revitalizace bytového fondu 2017–2022“ byl ukončen pátou etapou, jejíž průběh správní rada na svém únorovém zasedání v roce 2023 vzala se souhlasem na vědomí. V návaznosti pak na své dubnové schůzi správní rada vzala se souhlasem na vědomí i Závěrečnou zprávu o pětiletém průběhu revitalizace bytového fondu v Hlávkových domech, kterou zhodnotila jako významně přínosnou. V průběhu roku 2023 se potvrdilo, že rozhodnutí správní rady investovat volné finanční prostředky do vlastního majetku bylo prozíravé i užitečné. V kontextu s pětiletým časovým profilem revitalizace se příjmy z nájemného navýšily o 33 %, a již v druhé polovině loňského roku (k 9. říjnu 2023) byl stav na účtech Nadání díky těmto výnosům o 423 608,- Kč vyšší, nežli byl v době schválení revitalizace (28. srpna 2017), přestože jen samotná investice do revitalizace představovala částku 61 399 993,- Kč. Kdyby nedošlo ke schválení a realizaci tohoto projektu, byl by bytový fond nadace v Praze o 26 produktivních bytových jednotek chudší, výnosy z nájmu a zůstatky na účtech nadace podstatně nižší - a kdyby více než 60 investovaných milionů zůstalo na účtech, byla by dnes jejich nominální hodnota o 16 % nižší. Všechny parametry, jejichž sledování bylo při zadání projektu uloženo (např. časový harmonogram jednotlivých etap,

výše průběžných zůstatků na účtech Nadání, ukazatel ročního výnosu z vložené investice či doba návratnosti vložené investice), byly dodrženy.

V Praze postoupil v roce 2023 do finální realizační fáze dlouhodobě připravovaný projekt automatického uzavírání vrat do vnitrobloku Hlávkových domů realizovaný firmou MC Systems & Services, schválený správní radou za účelem zlepšení bezpečnostní situace v areálu Hlávkových domů. Pod dohledem Správy budov byly dokončeny stavební i montážní práce, instalován řídicí software, naprogramovány přístupové čipy pro nájemníky a v druhé polovině července zahájen zkušební provoz, který plynule přešel do standardního režimu. Odezvy ze strany nájemníků, kteří přivítali zklidnění tohoto prostoru v nočních hodinách, bylo výrazně pozitivní, což přispívá nejen ke stabilizaci nájemních smluv a vztahů, ale výhledově představuje i finanční úsporu nadace, neboť již není nutné každoročně najímat bezpečnostní agenturu, která za 6 měsíců, kdy zajišťovala noční ochranu, požadovala zhruba 650 000,- Kč.

Rok 2023 byl rovněž rokem dvou větších havarijních situací, které řešila Nadace ve spolupráci se Správou budov a pojišťovacím makléřem Renomia, a.s. Dne 18. září 2023 informoval pracovník firmy McDonald's administraci Nadání, že v nejnižším podzemním patře pronajatých prostor došlo k propadnutí podlahy, jak se později ukázalo způsobené prasknutím ležaté kanalizace. Za přítomnosti statika, který konstatoval, že tato havárie nemá vliv na nosné konstrukce budovy, byla provedena náročná oprava a havárie nahlášena Renomii a.s. jako pojistná událost. Okamžitý zákrok eliminoval riziko přerušení provozu firmy McDonald's i možnost, že by mohl být uplatňován nárok nájemce z titulu ušlého zisku.

V závěru roku 2023, dne 14. prosince 2023, informovali pracovníci restaurace Hlávkův dvůr Správu budov o havarijním stavu plynové kotelny. Poškozená vodovodní stoupačka způsobila kompletní vytopení řídicí jednotky a tím vyřadila z provozu celý řídicí systém. Správa budov v kontextu s vyjádřením odborné firmy sdělila Nadaci, že plynová kotelna je nezpůsobitelná bezpečného provozu a doporučila okamžité zastavení provozu. I tato havárie byla nahlášena jako pojistná událost pojišťovacímu makléři Renomia a.s.

V průběhu letních měsíců roku 2023 správní rada schválila doporučení Renomie na úpravu pojištění pro Nadaci. Týkalo se pojištění pro případ krytí ušlého nájemného v důsledku přerušení provozu z důvodu živelní škody na pojištěném majetku a navýšení limitu pojištění odpovědnosti pro všechny činnosti Nadace, včetně odpovědnosti vyplývající z vlastnictví nemovitosti na 70 milionů Kč. Dne 5. září 2023 podepsal předseda správní rady a prezidia prof. Pavlíček Dodatek č. 6 k pojistné smlouvě Nadace s pojišťovnou Kooperativa, do kterého bylo rozhodnutí správní rady v plném rozsahu implementováno.

Rok 2023 byl i rokem neobvykle vysoké inflace, kterou ČSÚ vyhlásil ve výši 15,1 % a jež se promítla do nájemních smluv. Toto navýšení bylo uplatněno i ve vztahu k nájemníkům bytů se standardními nájemními smlouvami obsahujícími inflační doložku s předpokládaným výnosem 1 436 994,- Kč. V případě nestandardních smluv, kde inflační doložka není sjednána, bylo uplatněno navýšení nájmu o 20 % podle příslušných ustanovení Občanského zákoníku. V průběhu roku 2023 byl zřízen nadační účet u Komerční banky a do provozu uvedena datová schránka Nadání.

V roce 2023 byly v Lužanech završeny pozemkové úpravy, v rámci kterých došlo ke směně některých pozemků a do vlastnictví Nadace přešel i náhon, který byl doposud ve vlastnictví

povodí. Aktuální stav je zanesen do katastru a bylo provedeno i fyzické vytýčení hranic pozemků, které byly součástí těchto pozemkových úprav. Třetí dokončenou etapou pokračoval kontinuální projekt oprav zámeckých oken a v sále Českého kvarteta, Vrchlického salonu a obou apartmánech byl zajištěn signál wifi – připojení na internet.

Dne 22. června 2023 byl do datové schránky elektronické podatelny Krajského soudu v Plzni doručen Návrh na zahájení insolvenčního řízení dlužníka. Navrhovatelem bylo SKDS s.r.o. se sídlem Lužany 1. Usnesením Krajského soudu v Plzni z 10. července 2023 byl na majetek dlužníka prohlášen konkurs a ustanoven insolvenční správce. Smlouva o nájmu nemovitosti mezi Nadáním a SKDS byla uzavřena dne 31. května 2006 a byla uzavřena na dobu určitou do 31. května 2031. Mezi věřiteli byla pro závazek z neuhrazeného nájemného ve výši 138 495,50 Kč uvedeno i Nadání, které je uvedeno i v seznamu pohledávek dlužníka z titulu jeho vnosů do nemovitostí v Lužanech. Dne 4. října 2023 proběhlo přezkumné řízení, kde zástupci Nadání vyjednali s insolvenčním správcem příznivou Dohodu o ukončení nájmu, na kterou navázala Dohoda o započtení vzájemných pohledávek a 8. prosince 2023 byl podepsán Protokol o předání předmětu nájmu, čímž bylo insolvenční řízení z pozice Nadání věcně ukončeno a objekt začal být připravován k novému pronájmu.

Nadace bude i nadále v souladu s Hlávkovým odkazem a poslední vůlí, z pozice řádného hospodáře pokračovat v důsledné a systematické péči o svěřený majetek. Bude ho trvale zhodnocovat a připravovat tak optimální podmínky pro vytváření prostředků, ze kterých je financována zejména nadační činnost, ale také pravidelná údržba a opravy tohoto majetku.

Z hlediska plánovaných investičních záměrů byl rok 2022 významný tím, že v něm byl pátou etapou završen střednědobý „Investiční plán – Revitalizace bytového fondu 2017 – 2022“, schválený správní radou Nadání 28. srpna 2017. Do této poslední etapy bylo po úpravě zařazeno 5 dlouhodobě neobývaných bytových jednotek na schodišti bez výtahu, do kterých nebylo dlouhodobě investováno a jejichž technický stav neumožňoval pronájem. Náklady na jejich revitalizaci byly navýšeny i proto, že v nich byly odkryty zátoky, které ve dvou případech způsobily rozsáhlé napadení dřevomorkou, vyžadující náročné a neplánované rekonstrukce. Celkem bylo v roce 2022 revitalizováno 321,60 m² bytové plochy. Plánovaný roční výnos z revitalizované bytové plochy v 5. etapě činí 1.152.000,- Kč. Průměrný roční výnos z vložené investice činí pro tuto etapu 11,39 %.

V průběhu pětiletého projektu revitalizace bytového fondu Nadace v Praze bylo revitalizováno celkem 2.592,67 m², a nově tak zprovozněno 26 pronajímaných bytových jednotek. Rozhodnutí správní rady Nadace z 28. srpna 2017 se na základě těchto skutečností jeví jako strategicky správné, bylo učiněno s péčí řádného hospodáře, navzdory období epidemiologické pandemie a skokově rostoucí inflaci, vytváří předpoklady pro dodržení plánované návratnosti vložených prostředků a přináší technické zhodnocení majetku Nadání. V souvislosti se snahou eliminovat bezpečnostní rizika v areálu Hlávkových domů pokračovala v roce 2022 spolupráce s firmou MC Systems and Services s.r.o., která připravovala stavební dokumentaci pro projekt automatického uzavírání vrat do vnitrobloku. Při přípravě této dokumentace se situace zkomplikovala zejména v souvislosti s požadavky představitelů Hasičského záchranného sboru, kteří definovali striktní požadavky související zejména se zajištěním únikových cest tak, aby odpovídaly současným požárními normám a umožňovaly

bezpečnou dostupnost ostatním složkám integrovaného záchranného systému. Tyto požadavky si vyžádaly významné přepracování projektu tak, aby nedošlo ke zmaření investice při kolaudaci.

V kontextu s finanční situací státu, gradujícím růstem energií, stoupající inflací i mezinárodní situací se v roce 2022 správní rada zabývala tím, jak na tyto okolnosti reagovat. Soustředila se zejména na uplatnění inflační doložky, a to nejen u nebytových prostor (kde od 1. října 2022 došlo k uplatnění inflační doložky za rok 2021, ve výši 3,8 %), ale rozhodla, že inflace za rok 2022 bude uplatněna i u nájemních smluv pro byty. Dále rozhodla o vhodnosti diverzifikace vkladů do většího počtu bankovních ústavů.

V roce 2022 bylo nutné řešit i neplánované opravy bytových jednotek. Některé nájemy byly ukončeny v důsledku úmrtí nájemníků (např. byt č. 5, Hvězdova 1322/37), kdy musela být provedena celková oprava, aby mohl být byt nabídnut k novému pronájmu. Neplánované náklady si vyžádaly i některé havarijní situace, např. masivní zátok v bytě č. 3 B, Jungmannova 736/12, který si vyžádal celkovou opravu podlahy a odborný dohled mykologa při výměně zdevastovaných nosných trámů, napadených dřevomorkou.

Pojistné události, které z těchto havárií vyplynuly, byly řešeny s pojišťovnou Kooperativa prostřednictvím pojišťovacího makléře Renomia, z jehož iniciativy jsou parametry pojistné smlouvy Nadace každoročně aktualizovány a vylepšovány. S ohledem na rostoucí inflaci a jako prevenci proti možnému podpojištění bylo v průběhu roku 2022 pojišťovacím makléřem doporučeno navýšení pojistné částky pro nemovitý i movitý majetek. S tímto doporučením správní rada vyslovila souhlas, na základě, kterého byl do konce roku 2022 podepsán příslušný dodatek ke smlouvě s pojišťovnou Kooperativa.

Obdobně bylo nutné řešit dílčí opravy střešní krytiny v místech, kde zatékalo a opravy poškozených oken v bytových, nebytových i společných prostorech.

V souladu s příslušnými normami byly ve stanovených termínech prováděny revize a prohlídky spalinových a komínových cest pro bytové a nebytové prostory a průběžné činnosti související s údržbou a správou objektu.

V Lužanech bylo v roce 2022 vynaloženo na opravy a údržbu 2 396 tis Kč a na zhodnocení nemovitého majetku 350 tis Kč.

V průběhu roku 2022 byla dokončena plánovaná celková oprava hlavního zámeckého schodiště v Lužanech, na kterou bylo použito uskladněné dřevo z dříve pokácených lužanských dubů. Oprava probíhala pod dohledem dozorujících archeologů a pracovníků památkové péče a byla završena pokládkou nových koberců. Mezi další plánované akce na zámku v Lužanech patřilo (po vydání závazného stanoviska MěÚ Přeštice) i zahájení 3. etapy oprav zámeckých oken. Obě opravy byly, na základě předchozích pozitivních zkušeností, svěřeny kvalifikované firmě truhláře a restaurátora Jiřího Čermáka, který při opravách odkryl, citlivě demontoval a ošetřil torzo barokního okna, které tak může být cenným artefaktem zámecké expozice.

Další velkou a na základě vyhodnocení statika z bezpečnostních důvodů nezbytnou akcí v Lužanech byla v roce 2022 demolice části objektu č. p. 40, která proběhla na základě stavebního povolení na demolici, vydaného stavebním úřadem MěÚ Přeštice. Demoliční práce prováděla firma Martin Ženíšek, stavební dozor zajišťoval Ing. Palát. Po ukončení demolice byla podle pokynů statika provedena stabilizace štítové zdi, na kterou bude

navazovat její finální úprava, oplocení pozemku a jeho konečná úprava, předběžně konzultovaná se zahradní architektkou Ing. Dlouhou. Celková investice do tohoto projektu činila 2 162 tis Kč.

Tyto velké investiční akce roku 2022 v rozhodující míře ovlivnily hospodářský výsledek nákladového střediska Lužany.

I nadále bude Nadace v souladu s Hlávkovým odkazem a poslední vůlí, z pozice řádného hospodáře pokračovat v důsledné a systematické péči o svěřený majetek. Bude ho trvale zhodnocovat a připravovat tak optimální podmínky pro vytváření prostředků, ze kterých je financována zejména nadační činnost, ale také pravidelná údržba a opravy tohoto majetku.

VÝROK AUDITORA O AUDITU ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky Nadace „Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových“ („Nadace“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. prosinci 2022, výkazu zisku a ztráty a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o Nadaci jsou uvedeny v příloze této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv Nadace k 31. prosinci 2022 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření a peněžních toků za rok končící 31. prosince 2022 v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky (KA ČR) pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA) případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Nadaci nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace

Za ostatní informace se považují informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá vedení Nadace.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje, ani k nim nevydáváme žádný zvláštní výrok. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a zvážení, zda ostatní informace uvedené ve výroční zprávě nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky, zda je výroční zpráva sestavena v souladu s právními předpisy nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Pokud na základě provedených prací zjistíme, že tomu tak není, jsme povinni zjištěné skutečnosti uvést v naší zprávě.

V rámci uvedených postupů jsme v obdržených ostatních informacích nic takového nezjistili.

Odpovědnost správní rady a dozorčí rady Nadace za účetní závěrku

Správní rada Nadace odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je správní rada Nadace povinna posoudit, zda je Nadace schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy správní rada plánuje zrušení Nadace nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví v Nadaci odpovídá dozorčí rada.¹

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vzniknout v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody, falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol správní radou.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Nadace relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti správní rada Nadace uvedla v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky správní radou a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně

¹ Odpovědnost za dohled nad procesem účetního výkaznictví auditor uvádí pouze v případě, že existuje orgán Společnosti, který za tento dohled odpovídá.

zpochybnit schopnost Nadace trvat nepřetržitě. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Nadace trvat nepřetržitě vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Nadace ztratí schopnost trvat nepřetržitě.

- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat správní radu a dozorčí radu mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

6. ÚDAJE DLE § 21 ZÁKONA č. 563/1991 Sb., O ÚČETNICTVÍ, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

- a) Nadání bude nadále pokračovat ve svém poslání ve smyslu poslední vůle zakladatele a statutu Nadání a pro následující období nepočítá s rozšířením svých nadačních aktivit.
- b) Nadání se nevěnuje aktivně žádnému výzkumu a vývoji, pouze doporučené a vybrané aktivity podporuje zejména prostřednictvím Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky a dále podporou studentů a jejich vědeckých aktivit zejména v zahraničí.
- c) V oblasti ochrany životního prostředí vzhledem k poslání nemá Nadání žádné aktivity a v oblasti pracovněprávních vztahů dodržuje platnou legislativu.
- d) Nadání nemá v zahraničí žádnou organizační složku.